

BP Boezembocht-Veilingterrein

Flora- en faunatoets t.b.v. het bestemmingsplan

Projectcode

DRU BW BP Kralngen-Croosw/Vei

Datum

6 februari 2020

Versie

Definitief 4

Opdrachtgever

:

SO/ team bestemmingsplannen,
Projectleider Irma Dorsman

Opsteller

M. Meijer
I. Dekker

Collegiale toetsing

:

O. van Velthuisen

Samenvatting

Voor het plangebied Boezembocht-Veilingterrein is een nieuw bestemmingsplan in voorbereiding. In het bestemmingsplangebied is alleen Soortbescherming relevant. Volgens de Natuurkaart Rotterdam is de smalle strook plangebied ten oosten van het Stoomdepot onderdeel van een kerngebied met de typologie Park (bos).

Op de Natuurkaart Rotterdam zijn het Boezemkanaal en het groen langs de Bosdreef aangewezen als potentiële binnenstedelijke ecologische verbindingen. Het bestemmingsplangebied Boezembocht-Veilingterrein is hiermee ecologisch goed aangesloten op het Natuurnetwerk Nederland. Uitgesloten is dat de door het bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen invloed kunnen hebben op de functionaliteit van Natuurnetwerk Nederland.

In het verkennend onderzoek zijn jaarrond beschermde vogelnesten niet uitgesloten in de bomenrijke zone langs de Bosdreef. Een aantal bomen in dat gebied is bovendien geschikt als vaste vleermuisverblijfplaats. De zone langs de Bosdreef is verder geschikt als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen. Geconcludeerd is verder dat er nader onderzoek noodzakelijk is functionaliteit voor vleermuizen voorkomen van jaarrond beschermde nesten.

Uit de Rotterdamse database met flora- en fauna waarnemingen zijn waarnemingen van de volgende jaarrond beschermde vogelsoorten bekend: Boomvalk, Buizerd en Sperwer. Daarnaast zijn er waarnemingen van de Gewone dwergvleermuis, Watervleermuis en Ruige dwergvleermuis. Van deze soorten zijn geen verblijfplaatsen in het plangebied bekend. In de braakliggende delen van het plangebied is de aanwezigheid van de beschermde soorten Glad biggenkruid en Rugstreeppad niet op voorhand uit te sluiten.

In 2019 is voor de ontwikkelgebieden een soortgericht onderzoek uitgevoerd voor de volgende soorten: vleermuizen, vogels met jaarrond beschermde nesten, Rugstreeppad, Steenmarter en Glad biggenkruid. Uit dit onderzoek blijkt dat het plangebied een functie heeft voor vleermuizen in de vorm van verblijfplaatsen (paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis) als wel essentiële vliegroutes voor watervleermuizen en gewone dwergvleermuizen. Net buiten het plangebied is een paarverblijfplaats van Rosse vleermuis aangetroffen. Beschermde functies van de overige onderzochte soort(groep)en zijn niet aangetroffen. Verspreid door het hele bestemmingsplangebied zijn voorkomens van invasieve exoten Reuzenbereklauw en Japanse duizendknoop. Dit betreft plaatselijk zeer grote populaties. Bij grondverzet moet met deze invasieve planten rekening gehouden worden. Bij het aanbieden aan de Grondbank van partijen grond die gecontamineerd zijn met deze soorten (of met andere invasieve exoten) moet dat gemeld worden. Bij vrijwel alle grond die uit het plangebied wordt afgevoerd bestaat het risico op verontreiniging met invasieve exoten.

In het nieuwe bestemmingsplan worden de volgende ontwikkelingen mogelijk gemaakt:

- Woningbouw Nieuw-Kralingen;
- Verplaatsen bedrijven;
- Verleggen Bosdreef.

Voor de sloop van het Wellantcollege dient een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd. Voor het verleggen van de Bosdreef (realisatie nieuwe brug over de Boezem en werkzaamheden rondom de Boezem) kan een ontheffing noodzakelijk zijn indien negatieve effecten op de functie als vliegroute door watervleermuizen niet kunnen worden voorkomen. Daar er voldoende ruimte is om de benodigde maatregelen te nemen worden bovengenoemde ontwikkelingen uitvoerbaar geacht.

Ontwikkelingen binnen de bestaande bestemmingen dienen voorafgaand aan de uitvoering van die werkzaamheden getoetst te worden aan de vigerende natuurwetgeving. Dit geldt in het bijzonder bij ingrepen aan de oeverzone van het Boezemkanaal.

Zorgplicht conform artikel 1.11 van de Wet Natuurbescherming is altijd van toepassing.

Bij werkzaamheden aan watergangen en waterelementen waar men vis verwacht, dient gewerkt te worden conform de gedragscode van de Unie van Waterschappen.

Geadviseerd wordt in te zetten op natuur inclusief bouwen bij zowel de woningen als de bedrijfsgebouwen. Geadviseerd wordt waar mogelijk natuurvriendelijke oevers toe te passen. Het bestemmingsplan is uitvoerbaar in het kader van de Wet natuurbescherming.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	5
2.	Planbeschrijving	6
2.1	Plangebied	6
2.2	Beschrijving plangebied	6
2.3	Mogelijk gemaakte ontwikkelingen	7
2.3.1	Woningbouw Nieuw-Kralingen	8
2.3.2	Verplaatsen bedrijven.	8
2.3.3	Bosdreef	8
3.	Wetgeving en beleid	9
3.1	Het bestemmingsplan en natuurwetgeving	9
3.1.1	Relevantie van gebiedsbescherming voor dit bestemmingsplan	9
3.1.2	Aanbevelingen vanuit wetgevend kader	10
3.2	Natuurnetwerk Nederland (EHS en PEHS)	10
3.3	De Rotterdamse Natuurkaart	11
3.4	Rotterdams duurzaamheidsbeleid en ecologie	11
4.	Beschrijving natuurwaarden in het plangebied	12
4.1	Algemeen	14
4.1.1	Natuurkaart Rotterdam	18
4.2	Eerder onderzoek	19
4.3	Natuurdatabase Rotterdam	20
4.3.1	Vogels	21
4.3.2	Vleermuizen	22
4.3.3	Planten	23
4.3.4	Kleine, grondgebonden zoogdieren	24
4.3.5	Vissen	24
4.3.6	Reptielen en amfibieën	24
4.3.7	Dagvlinders	24
4.3.8	Overige soortgroepen	25
4.3.9	Concluderend soorten	25
4.4	Soortgericht onderzoek	25

4.5	Ecologische verbindingen	26
4.5.1	Verbindingen binnen het plangebied	26
4.5.2	Aansluiting op Natuurnetwerk Nederland	26
5.	Gevolgen voor flora- en fauna	28
5.1	Ontwikkelingen	28
5.1.1	Woningbouw Nieuw-Kralingen	29
5.1.2	Verplaatsen bedrijven.	29
5.1.3	Verleggen Bosdreef	30
5.2	Conserverend gedeelte	30
5.3	Zorgplicht	30
5.3.1	Invasieve exoten	30
5.4	Analyse uitvoerbaarheid	31
6.	Kansen door de ontwikkelingen	32
6.1	Duurzaamheid	32
7.	Conclusies en aanbevelingen	34
	Literatuurlijst	35

1. Inleiding

Voor het plangebied “Boezembocht-Veilingterrein” te Rotterdam wordt in het kader van het Meerjarenprogramma actualisering bestemmingsplannen een nieuw bestemmingsplan opgesteld met als IMRO-code: *NL.IMRO.0599.BP1065Boezem-*. Het plangebied is gelegen in Gebied Kralingen-Crooswijk.

In een bestemmingsplan worden de beschermde natuurwaarden planologisch-juridisch veiliggesteld. Een nieuw opgesteld bestemmingsplan of een wijziging of actualisatie van een bestaand bestemmingsplan dient getoetst te worden aan vigerende natuurwet- en regelgeving en mag hier geen tegenstrijdigheden mee opleveren (aanvaardbaarheidstoets). Het onderzoek heeft tot doel in beeld te brengen welke natuurwaarden in de huidige situatie binnen het beoogde bestemmingsplan aanwezig zijn en potentiële conflicten die kunnen optreden bij toekomstige ontwikkelingen. Het betreft hier de:

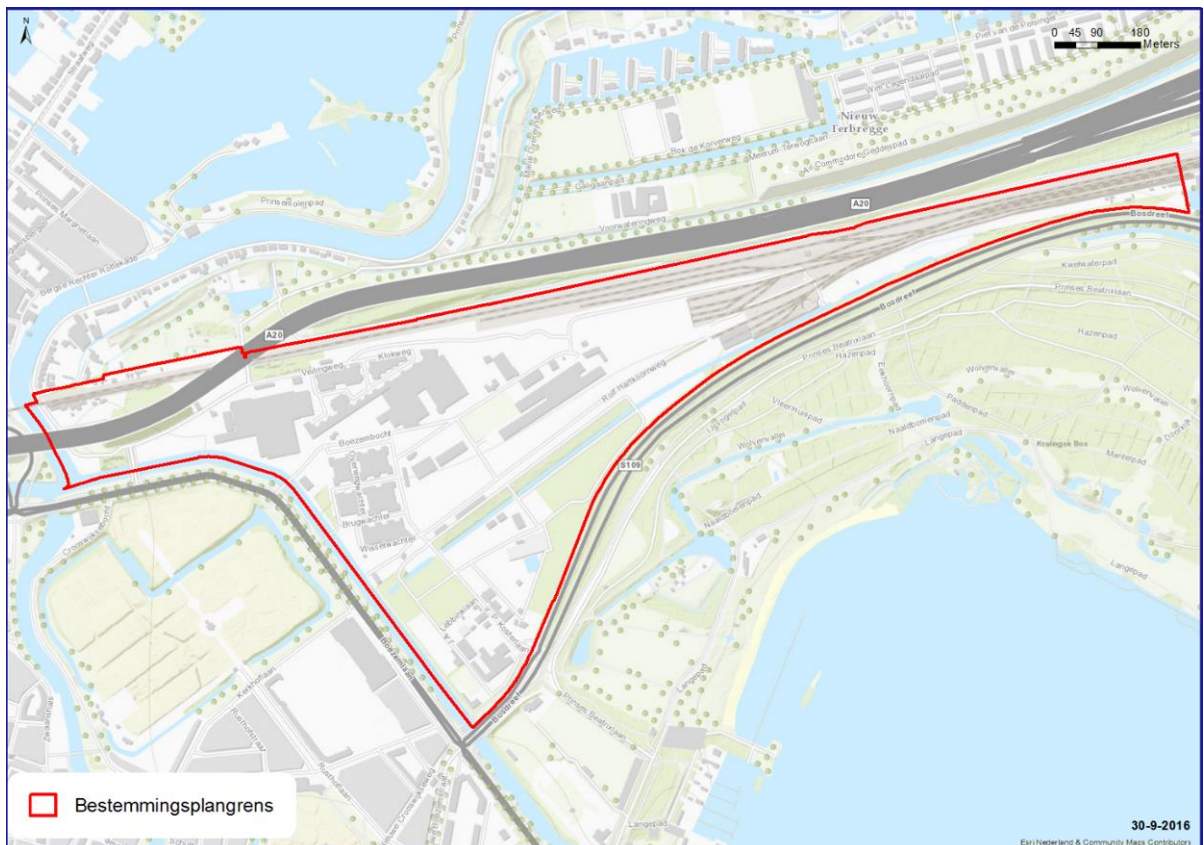
- Juridische kaders: Wet Natuurbescherming.
- Beleidskaders: Natuurnetwerk Nederland (Ecologische hoofdstructuur) en Rotterdamse Natuurkaart.

2. Planbeschrijving

2.1 Plangebied

Voor plangebied Boezembocht-Veilingterrein in het gebied Kralingen-Crooswijk van Rotterdam stelt de gemeente Rotterdam een nieuw bestemmingsplan op. Het plangebied ligt tussen de spoorbaan richting Gouda, De Bosdreef en de Boezemlaan. De ligging en begrenzing van het plangebied zijn in Figuur 2.1 weergegeven.

Figuur 2.1 Begrenzing bestemmingsplangebied Boezembocht-Veilingterrein

2.2 Beschrijving plangebied

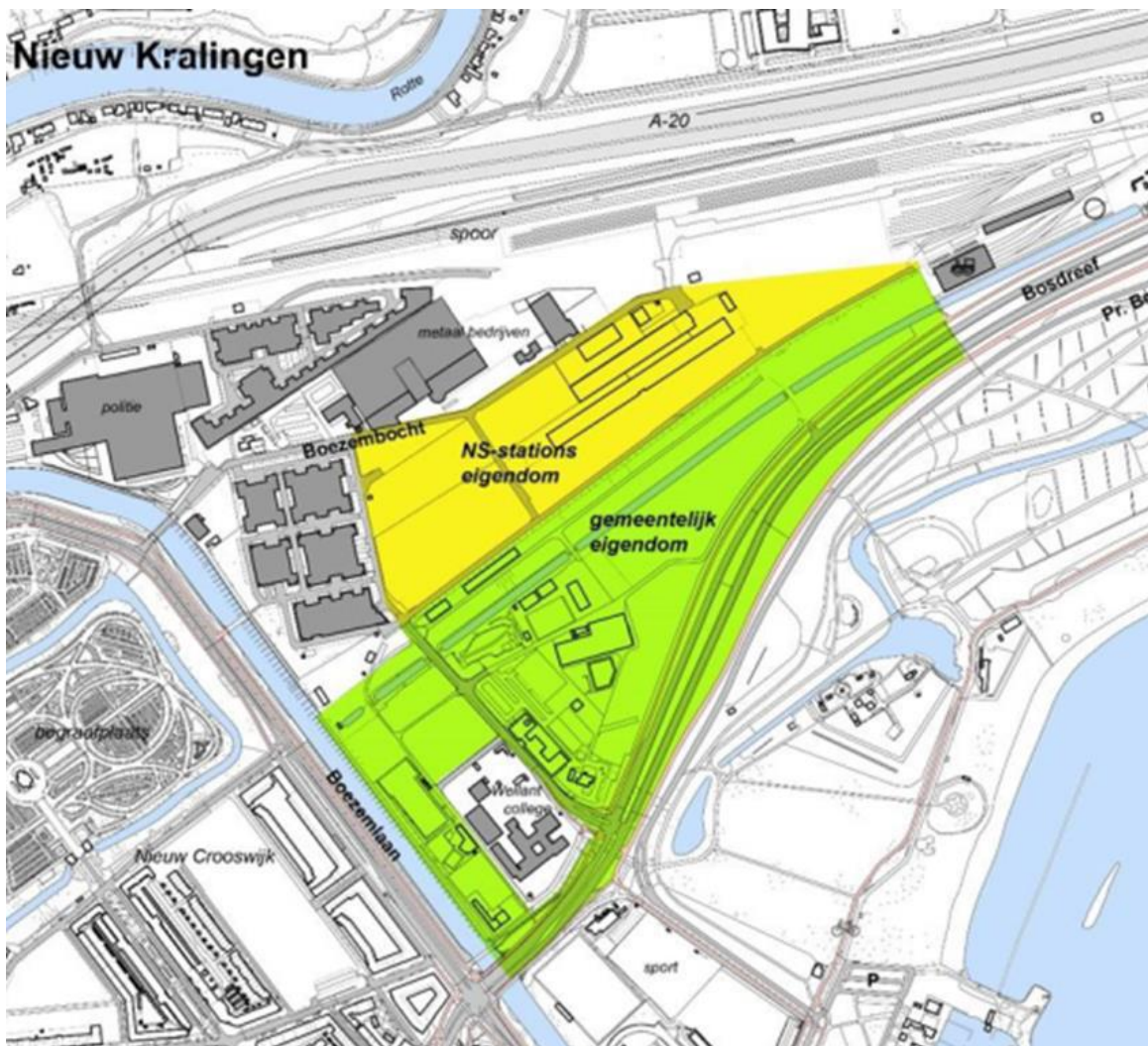
Het oostelijk gedeelte van het plangebied bestaat uit een smalle strook grond tussen de Bosdreef en de spoorbaan richting Gouda. Hier waren tot voor een paar jaar veel huisjes met volkstuintjes. De meesten daarvan zijn intussen gesloopt. Aan de zuidkant grenst het plangebied aan het Kralingse bos. Aan de zuidwestkant liggen in het plangebied de groen gerelateerde functies: Gemeentekwekerij annex bomendepot en het Wellandcollege. Ten noorden aangrenzend aan de gemeentekwekerij stonden tot voor kort bedrijfsgebouwen maar ook deze zijn gesloopt. Hier ligt nu een open vlakte. Aan de noordzijde grenst het plangebied aan de spoorbaan en voor een klein stukje aan de A20. Hier liggen behalve en rangeerterrein clusters bedrijfsgebouwen uit

verschillende perioden. Hierin zijn onder andere Metaalbedrijven (Forest Metals en Lion Metals), een benzinstation, Museum Stoomdepot en de Politie gehuisvest, Aan de westzijde wordt het plangebied begrenst door de Boezem waarlangs onder andere een watersportvereniging en een sportveld liggen (korfbalvereniging Veelox, Jachtwerf Valkhof en Watersportvereniging Schieland). Aan de westzijde staan ook een aantal vrij nieuwe bedrijfsverzamelgebouwtjes. Aan de noordkant van het plangebied ligt nog een iets ouder bedrijventerrein.

2.3 Mogelijk gemaakte ontwikkelingen

In het deel tussen de Boezemlaan, Boezembocht en Bosdreef bestaat de wens om een woonwijk te realiseren (Nieuw Kralingen) met 800 woningen.

Ook wordt ruimte geschapen voor nieuwe bedrijven. In plantechische zin worden er aan het plangebied geen extra bedrijven of kantoren toegevoegd ten opzichte van de huidige situatie. Dit komt omdat bedrijfsfuncties moeten worden gesloopt om Nieuw Kralingen te kunnen bouwen.

Figuur 2.2: Ontwikkelgebieden (in geel en groen weergegeven)

Voor de in het plangebied aanwezige natuurwaarden zijn vooral fysieke ingrepen aan gebouwen, het rooien van struiken en bomen en veranderingen in de inrichting van het gebied relevant. Hieronder worden alle door het bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen kort benoemd.

2.3.1 Woningbouw Nieuw-Kralingen

De locatie Veilingterrein/Boezembocht/gemeentekwekerij opgenomen als ontwikkellocatie voor woningbouw. Het plangebied voor deze woonwijk (Nieuw Kralingen) betreft het gemeentelijk bomendepot (gemeentekwekerij) aan de zuidoostzijde van het bestemmingsplangebied en een deel van de braakliggende gronden die in eigendom waren van NS-vastgoed. Het voornemen is om dit gebied te transformeren tot een stedelijk woonmilieu. Deze ontwikkeling omvat ongeveer 40% van de oppervlakte van het bestemmingsplangebied.

2.3.2 Verplaatsen bedrijven.

Uitgangspunt voor het bestemmingsplan is dat vestiging een aantal van de bestaande bedrijven blijvend wordt mogelijk gemaakt. In verband met de nieuwe woonwijk is onderzoek gedaan naar de mogelijkheid van het aanleggen van een nieuwe hoofdonthoudingsweg, Hiernaast wordt onderzocht of de tussen de huidige bedrijven en de nieuwe woonwijk gelegen strook braakliggende voormalig bedrijventerrein verder als bedrijvenlocatie te ontwikkelen.

2.3.3 Bosdreef

Ten behoeve van de woningbouwontwikkeling en de ontsluiting van de bedrijven is het voornemen om de functie van de Bosdreef te verplaatsen naar de noordwestzijde van de nieuwe woonwijk en ten zuidoosten van de huidige bedrijven. De woonwijk komt dan direct aan het Kralingse Bos te liggen. De zuidelijke rijbaan van de huidige Bosdreef zal worden omgevormd tot een langzaam verkeer verbinding. De toekomstige bebouwing zal maximaal tot de noordelijke begrenzing van de huidige middenberm komen.

3. Wetgeving en beleid

Voordat een bestemmingsplan kan worden vastgesteld of daarin een wijzigingsbevoegdheid kan worden opgenomen is het van belang om vast te stellen of plan of wijzigingsbevoegdheid niet in strijd is met relevante wet- en regelgeving. Daartoe dient onder andere een onderzoek in het kader van de natuurwetgeving plaats te vinden.

In Bijlage 1 wordt het voor ecologie, flora en fauna relevante wettelijke kader geschetst.

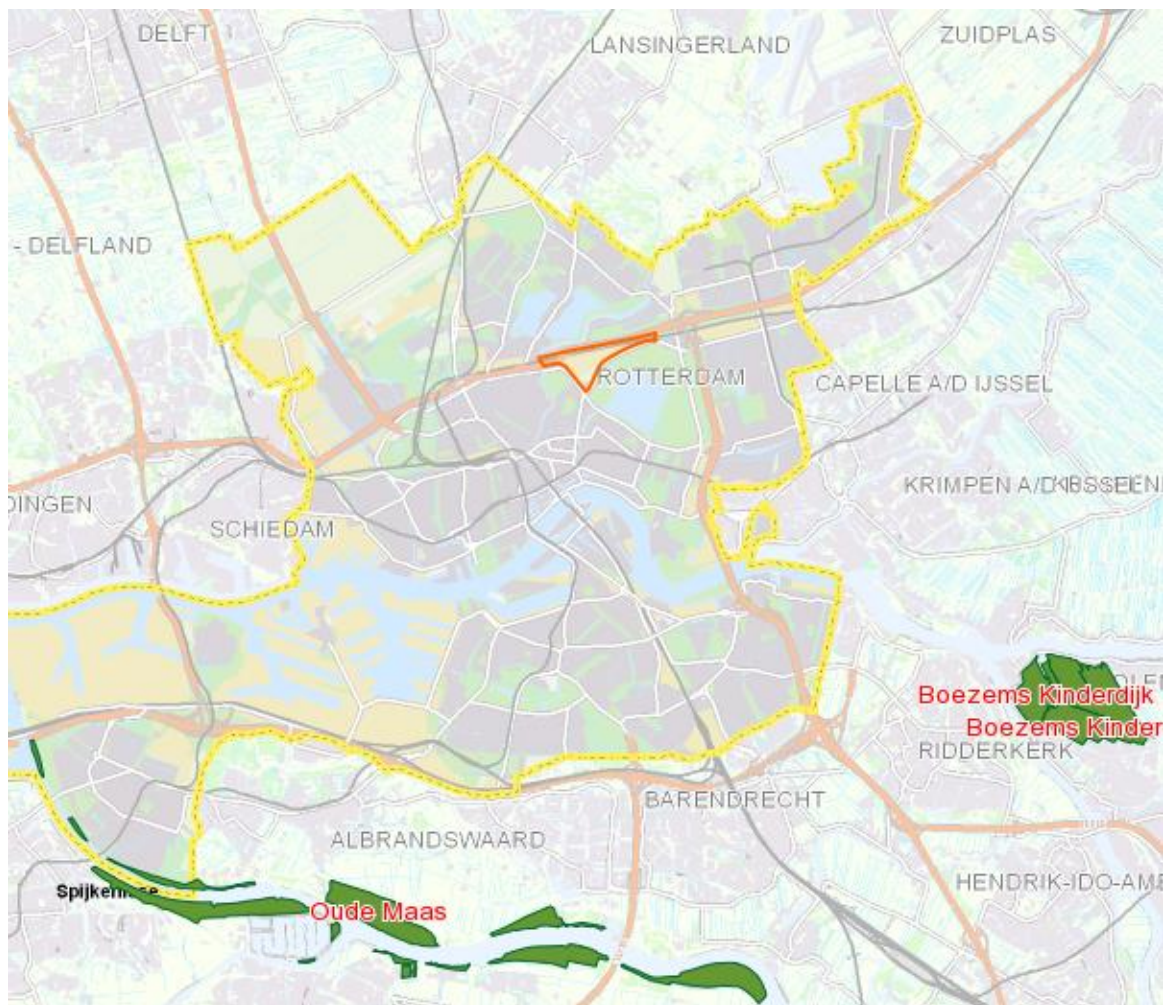
Een eerste natuuronderzoek bestaat meestal uit het uitvoeren van een verkennend onderzoek flora en fauna (VO). In deze VO wordt het effect van de ontwikkelingen die voortvloeien uit het plan of de wijziging beoordeeld op (mogelijk) aanwezige beschermde soorten en beschermde gebieden binnen de invloedssfeer van het plangebied. Wanneer geen effecten worden verwacht kan het bestemmingsplan worden vastgesteld of gewijzigd.

3.1 Het bestemmingsplan en natuurwetgeving

De Wet Natuurbescherming (zie bijlage 1) kent geen procedurele vereisten bij het opstellen van ruimtelijke plannen. In de toelichting van het bestemmingsplan dient te worden gemotiveerd dat het plan aanvaardbaar is vanuit het oogpunt van de wet. Het begrip 'aanvaardbaar' betekent dat bij de uitvoering van het plan een vrijstelling geldt of dat vastgesteld is dat het verkrijgen van een ontheffing mogelijk is. Bij vaststelling van het (ontwerp-) bestemmingsplan dient de aanvaardbaarheidstoets aan de Wet Natuurbescherming dus uitgevoerd te zijn.

3.1.1 Relevantie van gebiedsbescherming voor dit bestemmingsplan

De dichtst bijgelegen Natura 2000-gebieden zijn de Oude Maas (108) en Boezems Kinderdijk (zie figuur 3.1). Beiden liggen op ongeveer 11 km afstand van het plangebied. Vanwege de grote afstand van het plangebied tot deze gebieden kunnen effecten zoals verstoring, effecten op waterhuishouding e.d. worden uitgesloten. Effecten die wel op grote afstand plaats kunnen vinden zijn effecten als gevolg van een toename in stikstofemissies. Om dit effect te kunnen beoordelen zijn twee stikstofberekeningen uitgevoerd voor zowel de gebruiksfase als de aanlegfase. De berekeningen zijn separaat toegevoegd bij het bestemmingsplan. Uit de berekeningen blijkt dat de in dit bestemmingsplan mogelijk gemaakte ruimte niet leidt tot een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden.

Figuur 3.1; Ligging plangebied ten opzichte van Natura-2000 gebieden.

3.1.2 Aanbevelingen vanuit wetgevend kader

Het is altijd de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer om na te gaan in hoeverre nader onderzoek en/of een ontheffing in het kader van Wet Natuurbescherming noodzakelijk is bij nieuwe ontwikkelingen, zoals sloop en ingrijpende renovaties, maar ook bij werkzaamheden aan of in watergangen en het rooien van bomen en struiken. Dit dient voorafgaand aan de aanvang van de uitvoering te gebeuren en geldt bij alle ruimtelijke ontwikkelingen, ongeacht of deze binnen het bestemmingsplan mogelijk zijn. Mogelijk worden n.a.v. de voorgenomen ontwikkeling eisen gesteld aan de uitvoering en geldt een compensatieplicht. Het is aan te bevelen hier in een vroeg stadium rekening mee te houden. De doorlooptijd van onderzoek in het kader van de Wet Natuurbescherming kan namelijk in het ongunstigste geval oplopen tot ruim 1 jaar.

Daarnaast geldt bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen altijd de zorgplicht conform artikel 1.11 van de Wet Natuurbescherming.

3.2 Natuurnetwerk Nederland (EHS en PEHS)

In 1990 werd door het toenmalige ministerie van LNV als onderdeel van het Natuurbeleidsplan de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) geïntroduceerd. Het doel van de EHS was de afname van de

Nederlandse biodiversiteit tot staan te brengen. Het plan was destijds in Nederland 750.000 hectare Kerngebieden, Natuurontwikkelingsgebieden en Verbindingszones te realiseren. De EHS moet aansluiten op de Europese ecologische infrastructuur (PEEN). Op provinciaal niveau was er aanvullend beleid; de PEHS.

Na herijking in de periode 2010-2012 zijn de oorspronkelijke EHS-ambities versoerd en werd de uitvoering over een langere periode uitgesmeerd tot 2027. In 2014 is het EHS-beleid verder gegaan onder de noemer Natuurnetwerk Nederland (NNN). De uitvoering van dit beleid is naar de provincies gebracht en ondergebracht in de Verordening Ruimte van 2014. Deze is in 2016 geactualiseerd (zie artikel 2.3.2 en de kaartbijlage van de verordening).

3.3 De Rotterdamse Natuurkaart

Op 18 maart 2014 is door B&W de Rotterdamse Natuurkaart vastgesteld. In dit beleidsinstrument zijn de ambities van de gemeente Rotterdam op het gebied van de ecologie en natuur vastgelegd. Ingezet wordt op het verbinden van gebieden waar ecologische kwaliteit aanwezig is. In het kaartgedeelte van de Rotterdamse Natuurkaart is de ecologische structuur van de gemeente Rotterdam op hoofdlijnen weergegeven. De kaart geeft kerngebieden waar hoge ecologische waarden aanwezig zijn of verwacht kunnen worden en de reeds aanwezige verbindingszones tussen deze kerngebieden en de verbindingszones met NNN. De Rotterdamse Natuurkaart signaleert ook de knelpunten in de ecologische structuur.

3.4 Rotterdams duurzaamheidsbeleid en ecologie

In de Rotterdamse Natuurkaart is geen verbinding gemaakt met het Rotterdams duurzaamheidsbeleid. Stedelijke ecologie kan echter wel bijdragen aan het beperken van een aantal risico's door klimaatverandering.

In het Programma Duurzaam 2015-2018 'Duurzaam dichterbij de Rotterdammer' staat bij de ambitie voor een groene, gezonde en klimaatbestendige stad, dat ingezet wordt op o.a. de thema's

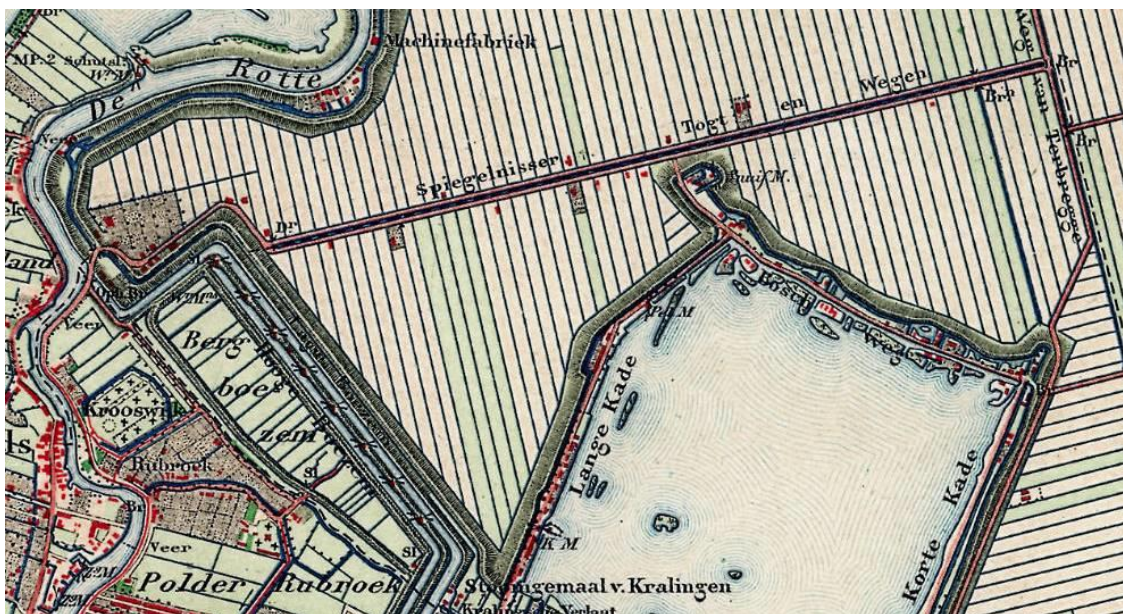
- Meer groen: toename van bruikbaar groen (in en om) de stad en in de diversiteit daarvan;
- Droge voeten: een combinatie van waterveiligheid en versterken van de veerkracht van de stad;
- Duurzame gebieden: voor iedere gebiedsontwikkeling komen er standaard kaders en doelstellingen voor duurzaamheid.

Ecologische robuustheid kan een positieve bijdrage leveren aan deze thema's.

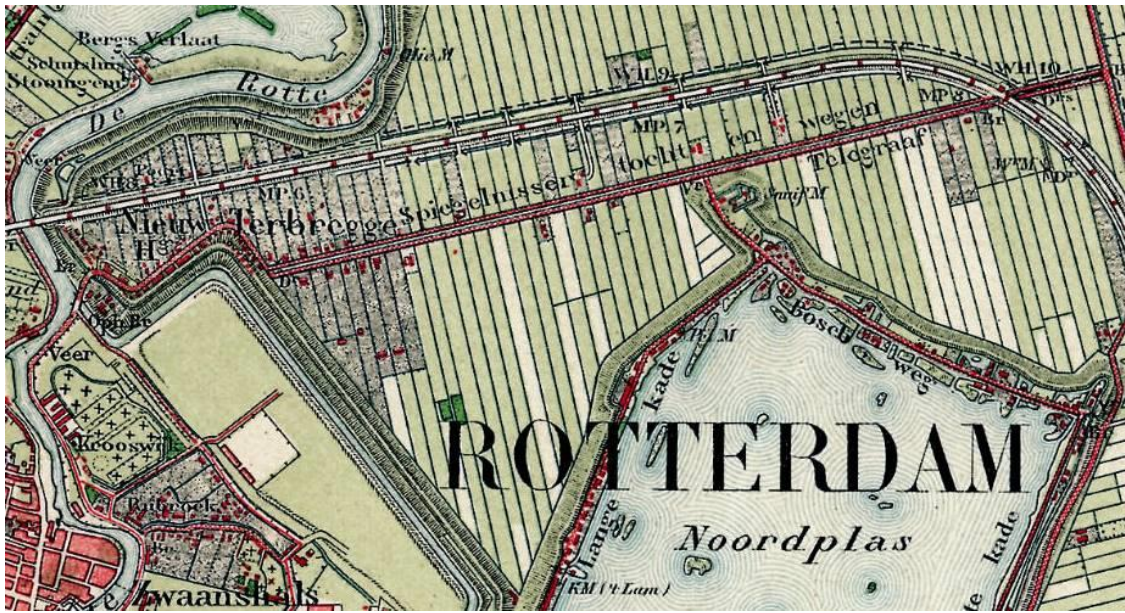
4. Beschrijving natuurwaarden in het plangebied

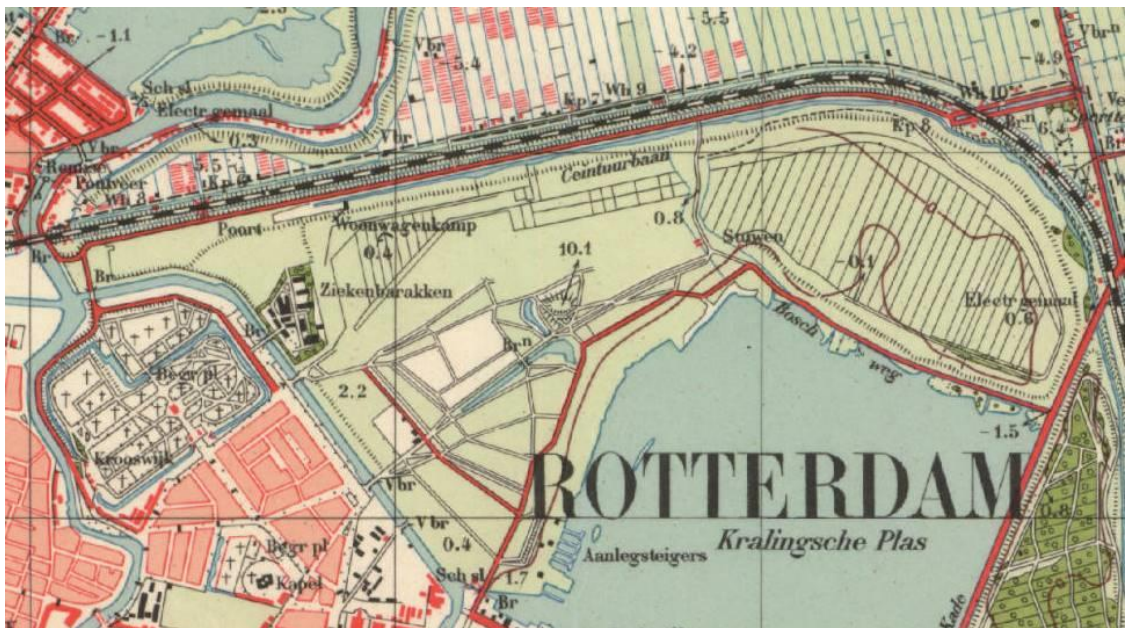
Figuur 4.1a; landschap circa 1850

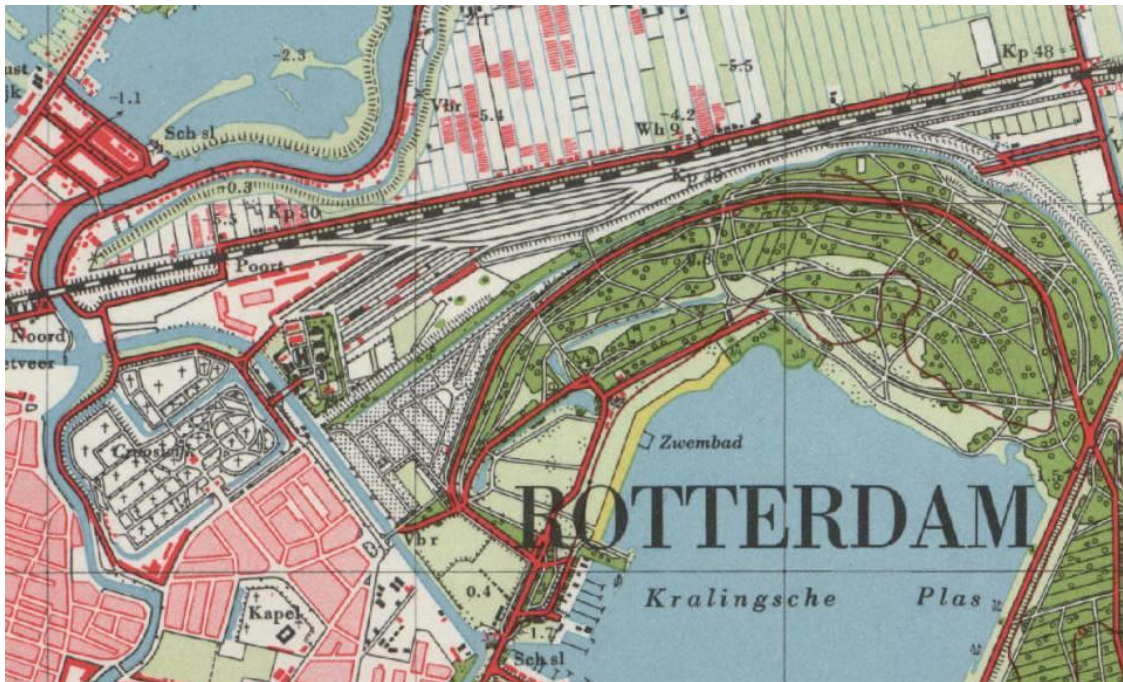
Figuur 4.1b; landschap circa 1880

Figuur 4.1c; landschap circa 1910

Figuur 4.1d; landschap circa 1940

Figuur 4.1e; landschap 1959

Figuur 4.1f; landschap 2009

4.1 Algemeen

Het plangebied is onderdeel van de in de periode 1865-74 drooggemalen Prins Alexander polder en omvat globaalweg de zuidelijke helft van de voormalige veenplas Spiegelnis (zie figuur 4.1a). De polder is aanvankelijk ingericht voor landbouw (zie figuur 4.1b). Vanwege de nabijheid van de, op dat moment sterk groeiende, stad Rotterdam werd in de westelijke helft van het plangebied al gauw overgeschakeld op tuinbouw. Aan de Rotte ontstond het (tuinders-) gehucht Nieuw

Terbregge (zie figuur 4.1c). Het plangebied bleef overwegend agrarisch van karakter tot ongeveer 1940. Wel werd er in 1929 aan de oever van het, eind 18^e eeuw aangelegde, boezemkanaal een barakkencomplex gebouwd voor mensen met besmettelijke ziekten (zie figuur 4.1d). Dit is eind jaren '60 gesloopt en sinds 1987 staan er op deze plaats de bedrijfsgebouwtjes aan de Haltewachter, Seinhuiswachter en Brugwachter. De groenaanleg rond het barakkencomplex is intussen verdwenen. De brug die de ziekenbarakken met Crooswijk verbond is nog wel aanwezig. Het boezemkanaal zelf is op te vatten als een relatief oude lijnvormige structuur. Omdat deze structuur water, groene omranding en aangrenzend ouder stedelijk gebied combineert is het geschikt als binnenstedelijke ecologische verbinding. Het kanaal loopt van de Nieuwe maas, langs Kralingse plas en – bos, naar de Rotte. Het is waarschijnlijk de belangrijkste verbinding van het Kralingse Bos met de nationale ecologische hoofdstructuur (Natuurnetwerk Nederland).

Locatie voormalig gehucht Nieuw Terbregge

Locatie voormalig barakkencomplex

Boezemkanaal

Boezemkanaal

In 1899 werd de zogenoemde Verbindingsspoorweg in gebruik genomen (figuur 4.1c). Dit is nu de noordelijke begrenzing van het plangebied. Reeds voor de tweede wereldoorlog waren er plannen om vanaf deze spoorweg een directe verbinding naar Gouda en Utrecht te maken maar door de oorlog is de uitvoering ervan vertraagd en kwam deze spoorbaan pas in 1953 gereed. Ter plaatse van de aansluiting van het verbindingsspoor met de spoorbaan naar Gouda werd een groot rangeerterrein aangelegd (figuur 4.1 e). Dit omvatte het grootste deel van het plangebied. Het ging aanvankelijk vooral om kolen maar later werden ook andere brandstoffen (en op bescheiden schaal ook groenten) overgeslagen. Dit rangeer- en overslagterrein is intussen grotendeels ontmanteld. De nog resterende gedeelten worden niet erg intensief meer gebruikt en zijn overwegend open vlakten met plaatselijk lage kruiden. Het is daardoor een aantrekkelijk gebied voor overwinterende plevieren en grond broedende vogels zoals Veldleeuwerik.

Het middengedeelte van het bestemmingsplangebied Boezembocht-Veilingterrein is tegenwoordig nog gedeeltelijk in gebruik als bedrijventerrein, met transport gerelateerde functies, enkele metaalverwerkende bedrijven en een afvalverwerkend bedrijf. De meeste bedrijven zijn echter al gesloopt waardoor het midden gebied grotendeels een braakliggende vlakte is met lage kruidige begroeiing en ondiepe tijdelijke waterplassen. Dit gedeelte is daardoor aantrekkelijk voor overwinterende plevieren maar ook voor fazanten en konijnen.

rangeerterrein

Rangeerterrein

Braakliggend middengebied

Laatste bedrijven

Tot 1941 lag het plangebied in de gemeente Hillegersberg. In dat jaar werd deze gemeente geannexeerd door de gemeente Rotterdam. Al eerder verloor het westelijke deel van het plangebied door de oprukkende stad veel van haar agrarische karakter. Het gehucht Nieuw Terbregge was al voor 1940 grotendeels verdwenen (zie figuur 4.1d). Ten tijde van de oorlog lag er ter plaatse van waar vanaf 1947 de gemeentekwekerij zou komen een complex utiliteitstuinjes. Hiernaast lag in de oorlog een terrein van de speeltuinvereniging Crooswijk. Op die plek ligt nu de groene onderwijsinstelling Wellandcollege (figuur 4.1 e).

Het terrein van de boomkwekerij heeft weinig ecologische potentie. Op het terrein van het Wellandcollege zijn veel huisdieren aanwezig en liggen hopen mest. Dit is een zeer aantrekkelijke omgeving voor vogels als duiven en Huismussen.

Bomendepot en gemeentekwekerij

Wellandcollege

Aan de zuidzijde grenst het plangebied aan het Kralingse Bos. Ook de inrichting hiervan liep flinke vertraging op door de tweede wereldoorlog. Met de aanleg van het oostelijke gedeelte ervan is in 1927 begonnen maar de bomen zijn in de Hongerwinter goeddeels opgestookt. In 1953 was het gehele park uiteindelijk gereed. Het gedeelte Kralingse bos ter hoogte van het plangebied stamt niet uit beginfase van de aanleg.

De Bosdreef is in 1963 aangelegd. Deze, behoorlijk drukke, weg heeft nu het karakter van een groen omzoomde laan. De geringe lichtbelasting en volgroeide bomen van verschillende soorten maakt deze laan geschikt als vliegrouete en foerageergebied voor de vleermuizen uit het Kralingse bos. Een aantal van de bomen is geschikt als nestplaats voor holen broedende vogels zoals mezen, spechten en Halsbandparkieten.

De oostzijde van het plangebied bestaat uit een smalle strook grond gelegen tussen het spoorwegtalud en de Bosdreef. Tot voor enige jaren allerlei volkstuintachtige huisjes met groentetuinen een ponyweiden. Dit is grotendeels gesaneerd waarna dit gebied sterk verruigd is. Dit gedeelte heeft vrijwel zeker een zeer soortenrijke en dichte zangvogelstand. Hier maar ook in de rest van het plangebied komen grote hoeveelheden van de invasieve plantensoorten Reuzenbereklauw en Japanse Duizendknoop voor.

Bosdreef. oosteinde van het plangebied

Bosdreef aan west uiteinde plangebied

Bosdreef

De laatste huisjes in het oostelijk gedeelte

Stoomdepot

Verruigd gebied met invasieve exoten

4.1.1 Natuurkaart Rotterdam

In de Natuurkaart Rotterdam is het gedeelte van het bestemmingsplangebied ten westen van het Stoomdepot niet aangeduid als kerngebied. De smalle strook ten oosten van het Stoomdepot is onderdeel van een kerngebied met de typologie Park (bos).

In de Natuurkaart Rotterdam zijn het Boezemkanaal, de taluds van de spoorbaan (inclusief sloten) en het groen langs de Bosdreef aangewezen als potentiële binnenstedelijke ecologische verbindingen.

Figuur 4.2 Potentiele binnenstedelijke ecologische verbindingen zoals opgenomen in bijlage 4 van de Natuurkaart Rotterdam.

4.2 Eerder onderzoek

Bekende eerdere onderzoeken in of nabij het plangebied worden hieronder beknopt samengevat. Onderzoeken ouder dan 3 jaar zijn in juridische zin verlopen maar kunnen nog wel een indicatie geven van aanwezige natuurwaarden.

Binnen het bestemmingsplangebied is in 2016 het volgende voorgaande onderzoek uitgevoerd:

- Loeve dhr. Ing. A.W.M.; Ecologische QuickScan Groenstrook tussen Prinses Beatrixlaan en S109 te Rotterdam. VanderHelm Milieubeheer B.V. Berkel en Rodenrijs, december 2016. Dit onderzoek beperkt zich tot de zone rond de Bosdreef. Het onderzoek heeft het karakter van een verkenning. Alle juridisch relevante soortgroepen zijn in ogenschouw genomen. Middels één veldbezoek zijn jaarrond beschermde nesten van Boomvalk, Sperwer en Buizerd uitgesloten. Jaarrond beschermde nesten van de Ransuil zijn echter niet uitgesloten omdat er diverse eksterne nesten aanwezig zijn. Een aantal bomen in het onderzochte gebied is geschikt als vaste vleermuisverblijfplaats. Het onderzochte gebied is verder geschikt als foerageergebied en vliegroute voor de volgende soorten vleermuizen: Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Watervleermuis en Gewone grootvleermuis. Geconcludeerd dat er beschermde soorten aanwezig zijn (ekster, zwarte kraai, grote bonte specht, groene specht, koolmees, pimpelmees, spreeuw, appelvink) en dat er nog meer beschermde soorten verwacht kunnen worden. Geconcludeerd wordt dat op basis van deze QuickScan nader onderzoek nodig is om de functionaliteit van het onderzochte gebied voor vleermuizen vast te stellen. Geconcludeerd is verder dat er nader onderzoek noodzakelijk is naar het voorkomen van jaarrond beschermde nesten van de

Ransuil. Verder worden de gebruikelijke adviezen gegeven: niet werken in het broedseizoen en bij het onverwacht tegenkomen van strikt beschermde soorten een deskundige inschakelen.

Verdere onderzoeken zijn binnen het bestemmingsplangebied niet bekend.

Aangrenzend aan het bestemmingsplangebied zijn de volgende voorgaande onderzoeken bekend:

- Meijer drs. M.; Resultaten nader onderzoek Paintballterrein Stoopweg (Kralingen). Gemeente Rotterdam, Gemeentewerken Ingenieursbureau, december 2011. Juridisch is dit onderzoek verlopen. Geconcludeerd is dat in het plangebied geen beschermde functionaliteiten voor vleermuizen zijn vastgesteld en dat er geen jaarrond beschermde vogelnesten aanwezig zijn.
- Baerdemaeker A. de, Paintball-terrein Stoopweg, bSR-notitie 0640. Bureau Stadsnatuur Rotterdam, Rotterdam, november 2011. Dit onderzoek is in juridische zin verlopen. Dit is een inventarisatie van vleermuizen en vogels ten behoeve van bovenstaand rapport. De Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis en een aantal vrij algemene vogelsoorten zijn aangetoond in het onderzochte gebied. Vaste rust- en verblijfplaatsen van jaarrond beschermde vogelsoorten zijn uitgesloten.

Het plangebied is dus zeer beperkt onderzocht.

4.3 Natuurdatabase Rotterdam

Voor een verdere indicatie van natuurwaarden is gebruik gemaakt van de Rotterdamse database Waarnemingen flora en fauna (update 2016). Hierin zijn alle waarnemingen flora en fauna opgenomen binnen gemeente Rotterdam van de afgelopen jaren (2009-2015). De waarnemingen volgen vooral uit een onderzoeksopdracht van Stadsbeheer aan onderzoeksbureau BSR om elke 3 jaar alle door de gemeente Rotterdam beheerd openbaar groen te inventariseren op beschermde soorten en op rode lijst soorten. In de database komt ook een beperk aantal waarnemingen voor die voortkomen uit ter plaatse uitgevoerd onderzoek in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Het ontbreken van waarnemingen kan betekenen dat een soort ter plaatse niet voorkomt maar het kan ook betekenen dat er op die plaats nog geen onderzoek is gedaan. In figuur 4.3a zijn de, in de database opgenomen, waarnemingen van beschermde- en aandachtsoorten weergegeven. De aandachtsoorten betreffen vooral Rodelijst soorten. Dit zijn soorten die in Nederland bedreigd zijn of sterk achteruitgaan. De Rodelijst soorten hebben verder niet noodzakelijkerwijs een wettelijk beschermde status.

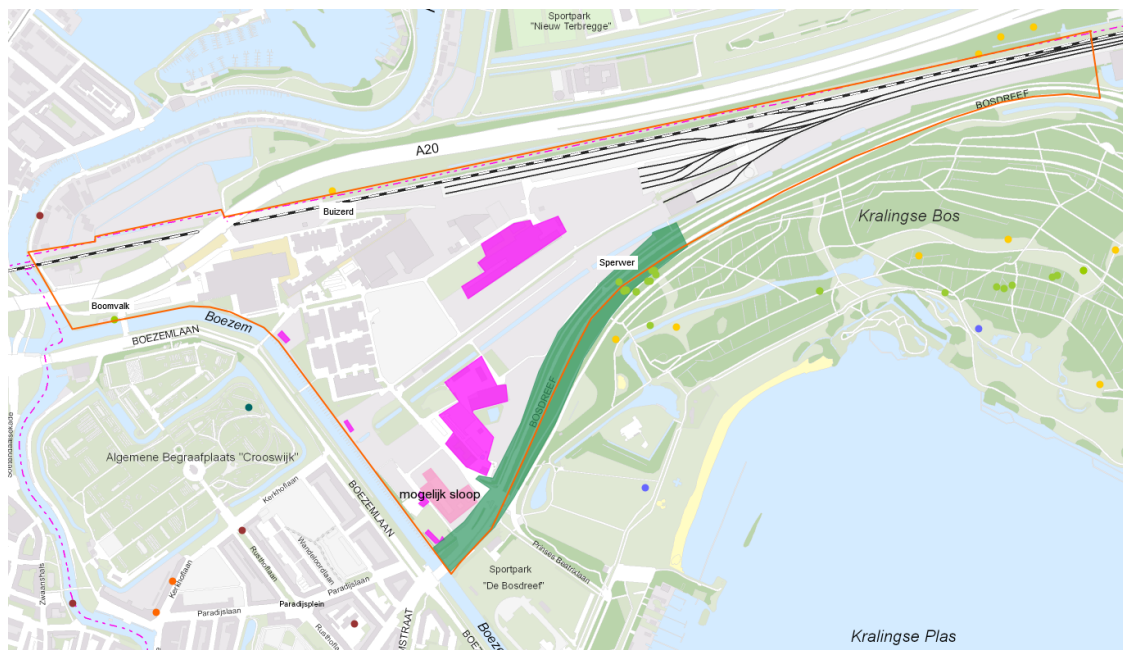

Figuur 4.3a bekende waarnemingen van beschermde soorten en aandachtsoorten in en rond het bestemmingsplangebied. Onderzoeksgegevens die beschikbaar zijn gekomen in 2016 zijn nog niet opgenomen in de database met waarnemingen.

Binnen het plangebied zijn een aantal waarnemingen gedaan van strikt beschermde soorten. Maar gelet op het vrijwel ontbreken van onderzoek en de geringe hoeveelheid gemeentelijk openbaar groen in het plangebied is het aannemelijk dat bij meer onderzoek en meer en beter over het plangebied verspreide waarnemingen van beschermde soorten plaatsvinden. Waarschijnlijk is vooral de zone rond de Bosdreef geïnventariseerd omdat dat door de gemeente beheerd openbaar groen bevat. De rest van het plangebied is waarschijnlijk niet onderzocht. In de volgende paragrafen wordt nader ingegaan op de waarnemingen in verschillende soortgroepen.

4.3.1 Vogels

Binnen het plangebied zijn waarnemingen bekend van de jaarrond beschermde vogelsoorten Boomvalk (*Falco subbuteo*), Buizerd (*Buteo buteo*) en Sperwer (*Accipiter nisus*) (Zie figuur 4.3b). Van deze soorten zijn de nestplaatsen jaarrond beschermd ook als de vogel niet aanwezig is. Van deze soorten is de aanwezigheid dus bekend. Bij ruimtelijke ingrepen nabij de bekende waarnemingen is nog een volgens het onderzoeksprotocol uitgevoerd onderzoek nodig om de functionaliteit voor de betreffende soort vast te stellen.

Figuur 4.3b bekende waarnemingen vogelsoorten met jaarrond beschermde nest of verblijfplaats (Sperwer, Buizerd en Boemvalk).

Binnen het plangebied of direct aangrenzend eraan zijn bovendien de aandachtsoorten bekend: Spotvogel (*Hippolais icterna*), IJsvogel (*Alcedo atthis*), Groene specht (*Picus viridis*) en Bosuil (*Strix aluco*).

De meeste waarnemingen zijn gedaan aan de randen van het plangebied. Alleen de waarneming van de spotvogel is gedaan bij de te slopen panden midden in het plangebied. Langs de Bosdreef is een groot aantal waarnemingen van een Sperwer bekend. De waarnemingen uit 2010 en 2011 betreffen ook een nest in een van de bomen langs deze weg. Let op: deze waarnemingen corresponderen niet met het recente rapport van VanderHelm BV (zie paragraaf 4.2) zodat twijfelachtig is of deze voortplantingsverblijfplaats nog aanwezig is. Tijdens het locatiebezoek is in het oostelijke gedeelte van het plangebied ook een Buizerd waargenomen. Nader onderzoek naar broedvogels is dus nog nodig.

4.3.2 Vleermuizen

Bij ruimtelijke ingrepen is wettelijk gezien bij vleermuizen (alle soorten) niet zozeer het al of niet voorkomen van vleermuizen van belang maar welke functie een gebied, of een deel van een gebied, heeft voor vleermuizen (leefgebied benadering). Of een gebied of onderdeel van een gebied, een essentieel onderdeel is van het vleermuisleefgebied kan alleen door een onderzoek worden vastgesteld. Dit onderzoek moet zijn uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol. De tot nu toe bekende gegevens zijn niet volgens het vleermuisprotocol verzameld.

In figuur 4.4 zijn aangegeven de waarnemingen van vleermuizen. Binnen het plangebied zijn de Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), Watervleermuis (*Myotis daubentonii*) en de Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) waargenomen. Van deze soorten zijn geen verblijfplaatsen binnen het plangebied bekend. De waarnemingen concentreren zich langs de Bosdreef en langs het Boezemkanaal. Het betreft foeragerende dieren. Het vermoeden is dat het Boezemkanaal en de Rotte door deze soorten dan ook gebruikt worden als vliegrouwe om van het

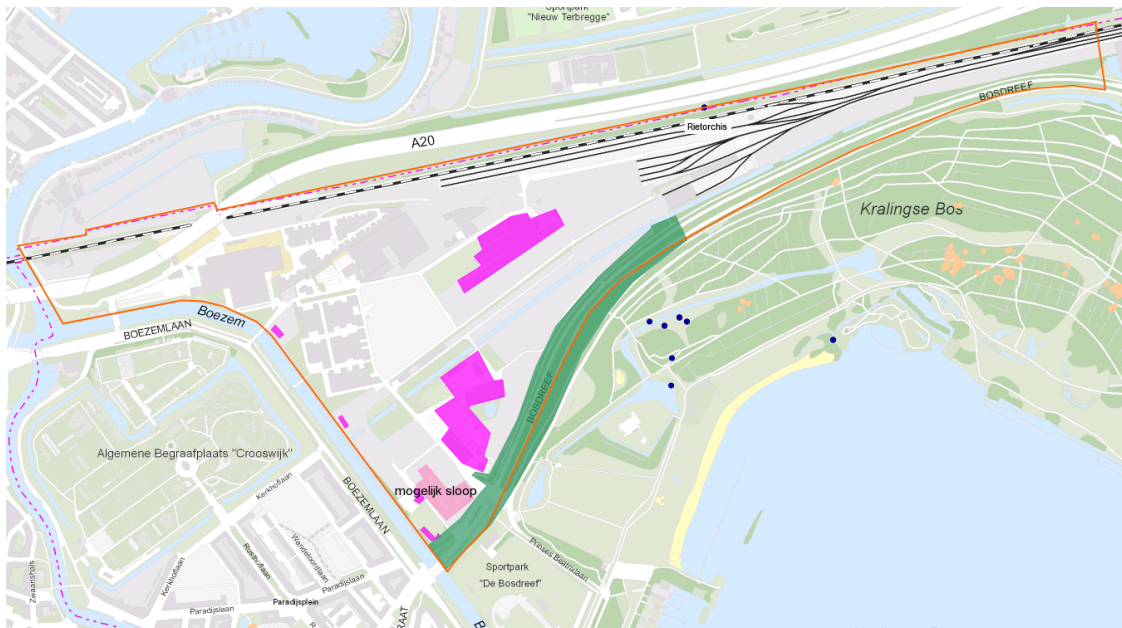
Kralingse Bos in het Lagebergsebos te komen omdat andere mogelijke routes te veel lichtverstoring kennen. Naar deze vliegroute is echter nog nooit gericht onderzoek gedaan zodat het niet zeker is dat hij ook op deze plek ligt. Bij ingrepen in de oeverzone van het boezemkanaal moet eerst onderzoek naar de functie van deze zone voor vleermuizen uitgevoerd worden. Het, aan het plangebied grenzende, Kralingse Bos heeft een zeer goede vleermuisstand. De volgende soorten komen er voor en hebben er soms ook voortplantingsplaatsen: Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en Meervleermuis (*Myotis dasycneme*).

Figuur 4.4 waarnemingen Vleermuizen foeragerend (ronde punten) en overvliegend (vierkante punten).

4.3.3 Planten

Binnen het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van een beschermd plantensoort; Het plangebied is echter geschikt voor het voorkomen van Glad biggenkruid (*Hypochaeris glabra*). In de noordrand van het plangebied zijn wel waarnemingen bekend van de aandachtsoorten Rietorchis (*Dactylorzia majalis*) en Stijve ogentroost (*Euphrasia stricta*). Uit het Kralingse bos is verder nog een groot aantal andere beschermd- en aandachtsoorten bekend. Verspreid door het hele bestemmingsplangebied zijn voorkomens van de invasieve exoten Reuzenbereklauw (*Heracleum mantegazzianum*) en Japanse duizendknoop (*Fallopia japonica*) voor. In sommige stukken van het plangebied, voornamelijk in de oostelijke helft, gaat het om zeer grote populaties. Bij grondverzet moet met deze soorten rekening gehouden worden om verdere verspreiding te voorkomen.

Figuur 4.5: waarnemingen Rietorchis = donkerblauwe punten.

4.3.4 Kleine, grondgebonden zoogdieren

Strikt beschermde grondgebonden zoogdieren komen in het stedelijk gebied van Rotterdam niet voor. Meer algemeen beschermde, grondgebonden zoogdiersoorten zijn wel te verwachten. Gedacht moet worden aan; Konijnen, Egels, Vossen diverse soorten muizen en kleine marterachtigen. Voor deze soorten geldt zorgplicht.

4.3.5 Vissen

In het plangebied zijn geen waarnemingen van de wettelijk beschermde vissoorten bekend. Voor vissen in algemene zin geldt altijd de zorgplicht. Bij werkzaamheden aan watergangen en waterelementen waar men vis verwacht, dient gewerkt te worden conform de gedragscode van de Unie van Waterschappen.

4.3.6 Reptielen en amfibieën

Strikt beschermde reptielen (zoals de zandhagedis) kunnen op voorhand worden uitgesloten in het bestemmingplangebied. Het gebied biedt geen geschikt biotoop voor deze soort. Wel wordt er rekening mee gehouden dat de beschermde Ringslang (*Natrix natrix*) in de komende jaren, via het spoortalud, vanuit Gouda delen van Rotterdam zal koloniseren.

Het braakliggende gedeelte van het plangebied is in principe wel geschikt voor het amfibie Rugstreeppad (*Bufo calamita*) hoewel deze niet uit de directe omgeving bekend is (de dichtstbijzijnde waarnemingen zijn uit Nieuwerkerk aan de IJssel; 7,6 kilometer).

Meer algemeen beschermde amfibieën, zoals Gewone pad (*Bufo bufo*) en Bruine kikker (*Rana temporaria*) zijn wel te verwachten. Overigens geldt voor algemeen beschermde amfibieën een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel dient altijd de zorgplicht te worden nageleefd.

4.3.7 Dagvlinders

In de noordrand van het plangebied zijn waarnemingen van de volgende soorten vlinders bekend: Bruin blauwtje (*Aricia agrestis*), Oranjetipje (*Anthocharis cardamines*), Kleine vuurvlieder

(*Lycaena phlaeas*) en Icarusblauwtje (*Polyommatus icarus*). Dit zijn allen aandachtsoorten. Strikt beschermde dagvlinders worden niet verwacht.

4.3.8 Overige soortgroepen

Van overige soortgroepen zijn binnen Rotterdam geen waarnemingen bekend van soorten die wettelijk strikt beschermd zijn. Ook zijn van de overige soortgroepen geen waarnemingen bekend van 'aandachtsoorten'.

4.3.9 Concluderend soorten

De volgende beschermde soorten komen voor in het plangebied: Boomvalk, Buizerd, Sperwer, Gewone dwergvleermuis, Watervleermuis en Ruige dwergvleermuis.

Op basis van de waarnemingen uit de Rotterdamse database flora en fauna en het eerdere onderzoek moet worden geconcludeerd de zone langs de Bosdreef en het Boezemkanaal inclusief oeverzones binnen het bestemmingsplangebied Boezembocht-Veilingterrein een functie hebben voor beschermde soorten uit de soortgroepen Vleermuizen en Vogels.

Daarnaast lijkt ook het spoortalud een belangrijke ecologische functie te hebben.

Alvorens in deze deelgebieden ruimtelijke ingrepen uitgevoerd kunnen worden is eerst nog nader onderzoek nodig om de precieze functie voor de beschermde soorten vast te stellen.

4.4 Soortgericht onderzoek

Voor het gebied waar de ontwikkelingen de komende jaren plaats gaan vinden is een soortgericht onderzoek¹ uitgevoerd voor de volgende soort(groep)en: vleermuizen, glad biggenkruid, steenmarter, rugstreeppad, vogels met jaarrond beschermde nesten (boomvalk, sperwer, buizerd, ransuil en huismus). Dit onderzoek is uitgevoerd in de periode 2018-2019. In het projectgebied zijn diverse beschermde elementen en verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld:

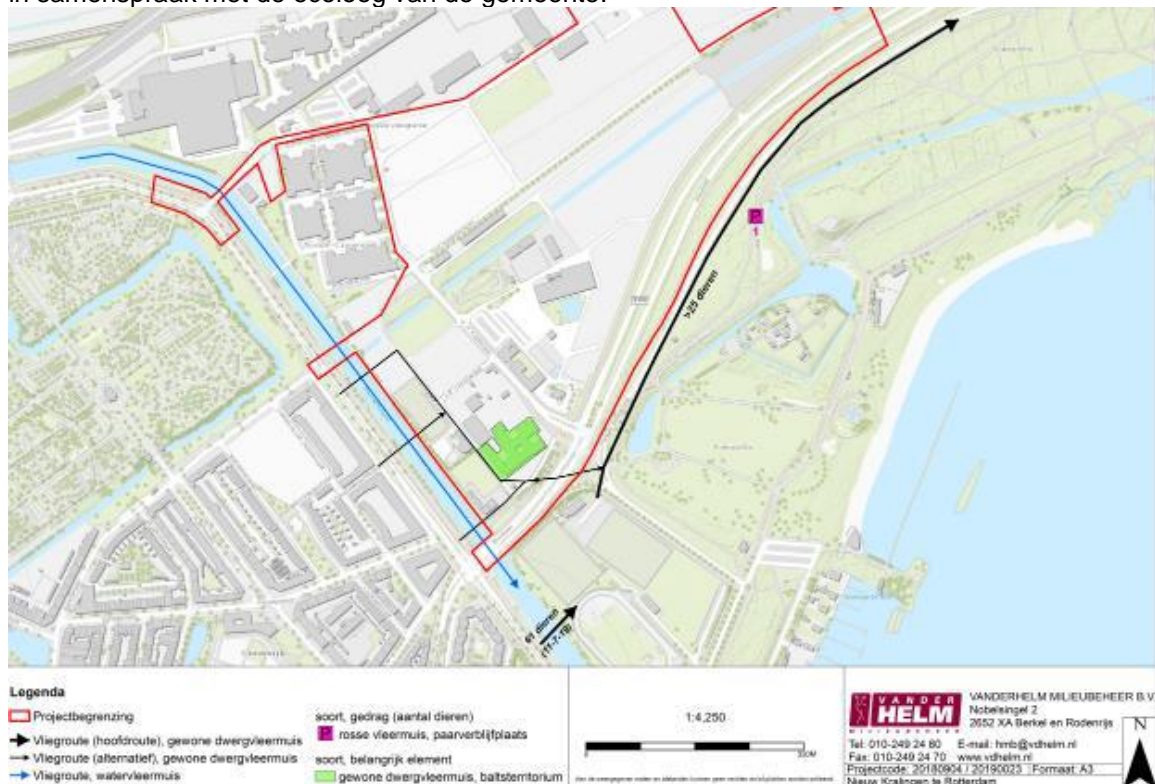
- Eén baltsterritorium van één gewone dwergvleermuis;
- Essentiële vliegroute van minimaal 25 gewone dwergvleermuizen;
- Mogelijk essentiële vliegroute van minimaal drie watervleermuizen;
- Paarverblijfplaats van één rosse vleermuis buiten het projectgebied die mogelijk beïnvloed kan worden door de werkzaamheden.

Daarnaast is er buiten het projectgebied één essentiële vliegroute vastgesteld van minimaal 61 gewone dwergvleermuizen. In onderstaande afbeelding zijn de beschermde elementen van vleermuizen weergegeven. Nesten van huismus, sperwer, ransuil, boomvalk en buizerd, voortplantings- en rustplaatsen van steenmarter en rugstreeppad en groeiplaatsen van glad biggenkruid zijn op basis van het soortgericht onderzoek uitgesloten.

Vogelsoorten (categorie 5 lijst jaarrond beschermde nesten) die zijn waargenomen tijdens het onderzoek zijn bosuil, grote bonte specht, gekraagde roodstaart, koolmees, pimpelmees, boomkruiper, oeverzwaluw (kolonie aanwezig buiten het projectgebied), zwarte roodstaart. Voor alle soorten met uitzondering van de oeverzwaluwen is voldoende alternatief aanwezig. Voor de

¹ Loeve dhr. Ing. A.W.M.; *Soortgericht onderzoeken in het kader van de Wet natuurbescherming Nieuw Kralingen te Rotterdam. VanderHelm Milieubeheer B.V. Berkel en Rodenrijs 2019.*

oeverwaluven is het van belang dat tijdens werkzaamheden een gronddepot beschikbaar komt waar niet gewerkt wordt en ook in de beoogde situatie een oeverwaluwwand wordt gerealiseerd in samenspraak met de ecoloog van de gemeente.

Figuur 4.6: Overzicht beschermde functies vleermuizen

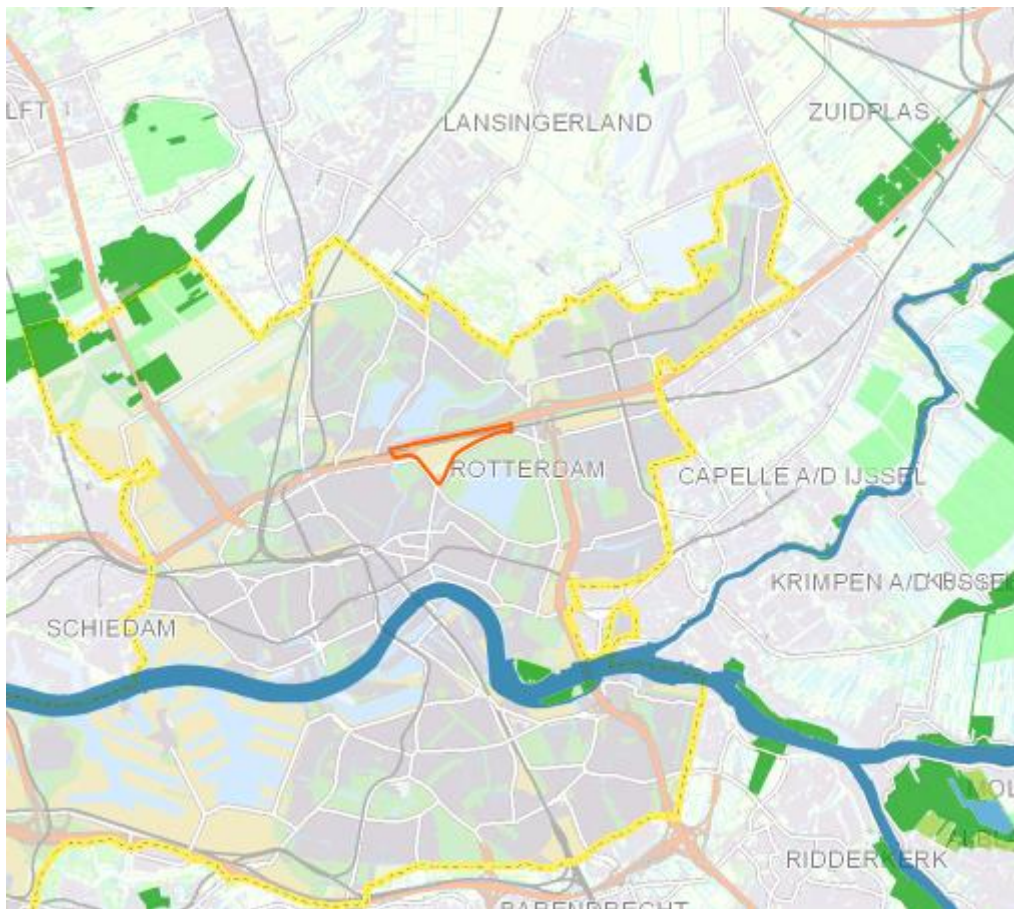
4.5 Ecologische verbindingen

4.5.1 Verbindingen binnen het plangebied

De zones rond de Bosdreef en langs het Boezemkanaal, het spoortalud en de tocht die door het plangebied loopt maken het plangebied voor veel soorten goed doorkruisbaar. Op de tocht en het spoortalud na zijn deze zones in de Natuurkaart ook als potentiële binnenstedelijke ecologische verbindingzones aangegeven (zie ook figuur 4.2).

4.5.2 Aansluiting op Natuurnetwerk Nederland

Het meest nabij gelegen onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland is de Nieuwe Maas die op ruim 2 kilometer is gelegen. Daarnaast is op 2,8 kilometer is het onderdeel Wilderse kade gelegen. De omgeving van het bestemmingsplangebied Boezembocht-Veilingterrein bestaat vooral uit een groot stadspark en natte en droge infrastructuur waardoor de ontsluiting van het plangebied voor de meeste soortgroepen redelijk goed zal zijn. Het bestemmingsplangebied Boezembocht-Veilingterrein is in ecologisch opzicht goed ontsloten.

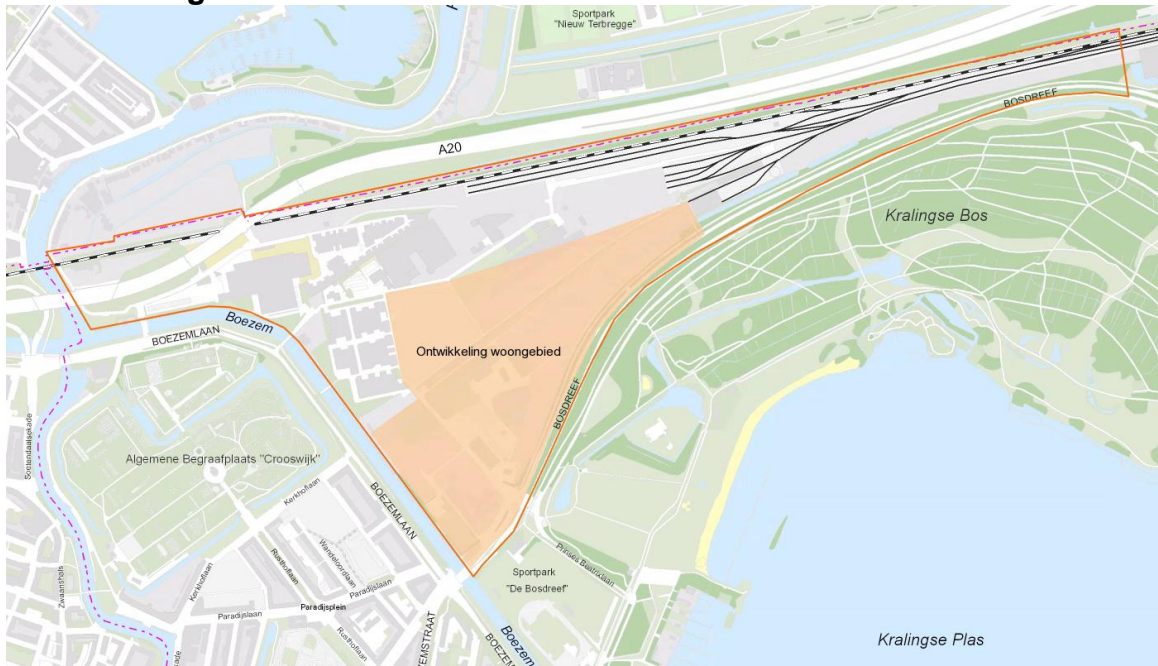

Figuur 4.7; ligging bestemmingsplangebied ten opzichte van Natuurnetwerk Nederland.

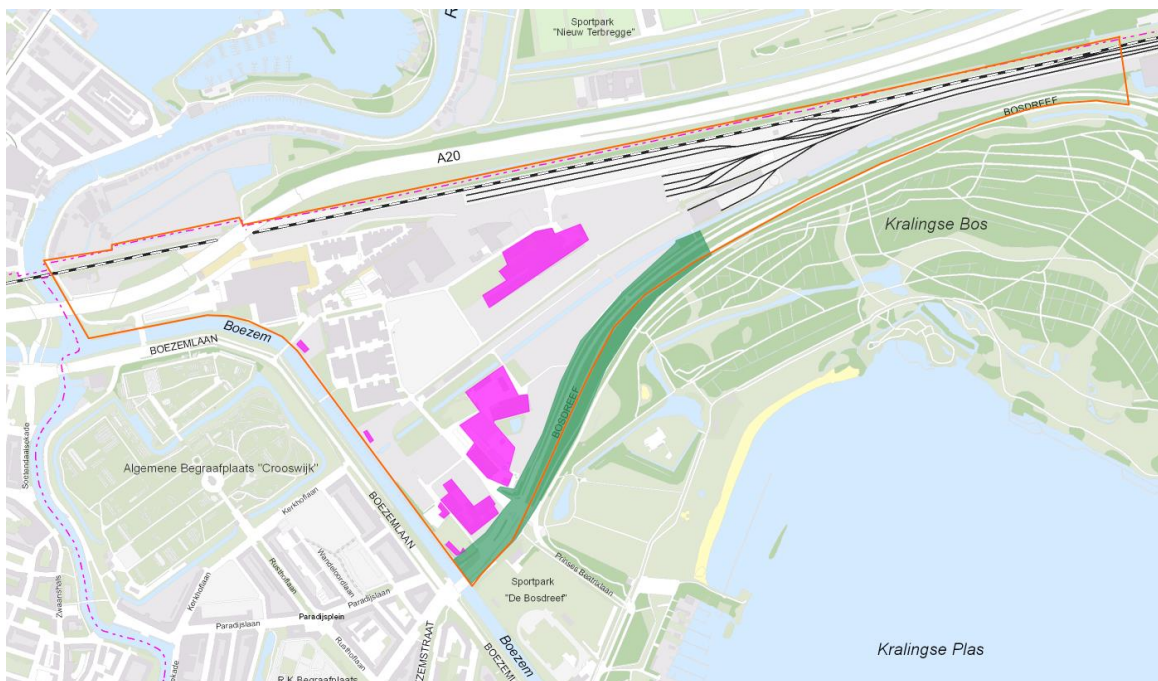
Vanwege de afstand tot natuurnetwerkgebied is het uitgesloten dat de door het bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen invloed kunnen hebben op de functionaliteit van Natuurnetwerk Nederland.

5. Gevolgen voor flora- en fauna

5.1 Ontwikkelingen

Figuur 5.1; mogelijk gemaakte ontwikkelingen (indicatief).

Figuur 5.2; ten behoeve van de ontwikkeling te slopen gebouwen (paars) en het te verleggen gedeelte van de Bosdreef (donkergroen)

5.1.1 Woningbouw Nieuw-Kralingen

Zie figuur 5.1. Ten behoeve van de herontwikkeling tot woonwijk wordt het bomendepot (gemeentekwekerij) ontmanteld. Ook de gebouwen van het Wellandcollege zullen worden gesloopt. Daarnaast worden de sportaccommodatie en clubgebouwtjes gesloopt. De globale ligging van de te slopen gebouwen is in figuur 5.2 aangegeven met een paarse en lichtpaarse (Wellandcollege in studie) kleur. Aan de randzone van de toekomstige woningbouw heeft deze mogelijk een impact op de bomen langs het huidige tracé van de Bosdreef (donkergroen in figuur 5.2). Zie hiervoor paragraaf 5.1.3.

Het terrein van het **bomendepot** wordt intensief gebruikt en heeft weinig ecologische waarde. De gebouwen op het terrein bestaan uit semipermanente constructies en hebben deels een metalen afwerking aan de buitenzijde. De gebouwen bieden weinig mogelijkheden voor gebouwgebonden planten of dieren. Beschermden natuurwaarden zijn hier vrijwel uitgesloten. Negatieve effecten op de ecologische kwaliteit door de ontmanteling van het bomendepot zijn dan ook vrijwel uitgesloten. Uit het soortgericht onderzoek blijkt tevens dat het bomendepot geen functie heeft voor beschermde soorten.

Het gebruik door wettelijk beschermde gebouwgebonden vogels en vleermuizen van het **Wellantcollege, sportaccommodatie** en (watersport-)clubgebouwtjes is nader onderzocht. Uit het soortgericht onderzoek blijkt dat in het Wellantcollege een paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aanwezig is. Voor het slopen van dit gebouw is een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig, deze zal worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. De gebouwen hebben geen functie voor vogels met jaarrond beschermde nesten.

Indien ten behoeve van de herontwikkeling tot woonwijk, of in een ander kader, ook de **oeverzone van het Boezemkanaal** wordt heringericht kan de functionaliteit al binnenstedelijke ecologische verbinding onder druk komen te staan. Dit is voornamelijk relevant voor de functionaliteit voor vleermuizen, het boezemkanaal wordt gebruikt als vliegroute door de watervleermuis. Negatieve effecten door herinrichting kunnen hierdoor ontheffing plichtig zijn. In het kader van herontwikkeling tot woonwijk wordt er echter niet gewerkt binnen de veiligheidszone van de waterkering zodat een herinrichting van de oeverzone als gevolg van de voorgenomen woningbouw niet aan de orde is.

5.1.2 Verplaatsen bedrijven.

Zie figuur 5.1. Ten behoeve van deze ontwikkeling worden enkele gebouwen voor overslag gesloopt (zie figuur 5.2). Dit zijn grotendeels uit metalen plaatmateriaal opgetrokken gebouwen. Deze bieden weinig mogelijkheden voor gebouwgebonden dieren en worden hooguit incidenteel gebruikt. Beschermden natuurwaarden zijn door de sloop niet in het geding. Het te bebouwen en nu braakliggende terrein kent wel ecologische kwaliteiten. Voor zover bekend is er voor dit gebied geen ontheffing voor tijdelijke natuur. Het terrein ligt nog niet erg lang braak. De aanwezigheid van beschermde soorten worden op grond van het soortgericht onderzoek uitgesloten. Wel dient rekening te worden gehouden met broedende vogels (o.a. plevieren) alle nesten van inheemse vogelsoorten zijn tijdens het broedseizoen beschermd.

5.1.3 Verleggen Bosdreef

Ten behoeve van de woningbouw ontwikkeling en de ontsluiting van de bedrijven is het voornemen om de Bosdreef te verplaatsen naar de noordwestzijde van de nieuwe woonwijk en ten zuidoosten van de huidige bedrijven. Voor het verleggen van de weg zal een doorbraak in de begeleidende bomenrijen gemaakt moeten worden. Ter plaatse van het op te heffen gedeelte van de Bosdreef is het voornemen slechts een klein deel van de bomen te rooien. Ontwikkelingen vinden plaats tot de noordelijke begrenzing van huidige middenberm. Uit de resultaten van het soortgericht onderzoek blijkt niet dat de Bosdreef een functie heeft als vliegroute/verblijfplaatsen voor vleermuizen, ook zijn er geen nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten aangetroffen zoals sperwer. Het maken van een doorbraak in de bomenrijen ten behoeve van de nieuwe Bosdreef leidt hierdoor niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming. Langs de nieuwe Bosdreef wordt aan weerszijden nieuwe bomenrijen aangeplant die in de beoogde situatie een nieuwe verbinding kunnen vormen met de Boezem en begraafplaats Crooswijk

5.2 Conserverend gedeelte

Het in figuur 5.1 niet ingekleurde gedeelte van het plangebied wordt conserverend ingevuld. De term 'conserverend' heeft betrekking op de bestemming; voor grote delen van het plangebied zullen bestemmingen niet wijzigen. Het is echter wel mogelijk dat binnen de delen van het bestemmingsplangebied waar sprake is van een conserverende situatie ruimtelijke ontwikkelingen plaats vinden. Ontwikkelingen binnen de bestaande bestemmingen, bijvoorbeeld sloop of herinrichting kunnen echter wel degelijk leiden tot effecten op beschermde natuurwaarden. De gevolgen voor de aanwezige flora en fauna van werkzaamheden die binnen bestaande bestemmingen plaats gaan vinden dienen voorafgaand aan de uitvoering van die werkzaamheden getoetst te worden aan de vigerende natuurwetgeving. Het grootschalig verwijderen van groen kan leiden tot effecten op de geschiktheid als leefgebied voor de aanwezige jaarrond beschermde vogelsoorten. Voorafgaand aan een dergelijke ingreep zal dan ook nader onderzoek moeten worden uitgevoerd naar de effecten op beschermde soorten.

5.3 Zorgplicht

Zorgplicht conform artikel 1.11 van de Wet Natuurbescherming is altijd van toepassing. Naast de strikt beschermde soorten zijn ook meer algemene soorten te verwachten, zoals kleine zoogdieren en algemene amfibieën (Gewone pad, Bruine kikker). Hiervoor geldt de zorgplicht. Ook voor vissen geldt altijd de zorgplicht. Bij werkzaamheden aan de aanwezige watergangen dient gewerkt te worden conform de gedragscode van de Unie van Waterschappen.

5.3.1 Invasieve exoten

Er zijn twee soorten uitheemse flora aanwezig in het projectgebied. Het betreft reuzenberenklauw en Japanse duizendknoop. Deze twee soorten concentreren zich voornamelijk op de voedselrijke zuidoostzijde van het projectgebied. Het belangrijkste verspreidingsmechanisme voor de Japanse duizendknoop is grondverzet. Bij het aan de groundbank aanbieden van partijen grond die gecontamineerd zijn met deze soort (of met de gelijkende Boheemse- of bastaardduizendknoop) moet dat vermeld worden zodat deze verwerkt kunnen worden in toepassingen die verdere verspreiding stopt. Dit is ook het geval als er maar weinig plantmateriaal van deze soorten in de

partij grond zit. De Reuzenbereklaauw verspreid zich ook via zaad maar meestal niet over grote afstanden. Ook bij grondpartijen waar deze soort in voorkomt moet een melding gedaan worden. Bij vrijwel alle grond die uit het plangebied wordt afgevoerd bestaat het risico op verontreiniging met deze invasieve exoten.

5.4 Analyse uitvoerbaarheid

In het plangebied zijn beschermde functies aanwezig voor vleermuizen. Indien de beoogde werkzaamheden de functies negatief beïnvloeden is een ontheffing benodigd. Voor het slopen van het Wellantcollege is een ontheffing nodig, voor overige ontwikkelingen (aanbreng nieuwe brug ten behoeve van de verlegde Bosdreef wordt gekeken of de effecten kunnen worden voorkomen door bijvoorbeeld de werkmethode en/of het ontwerp zo aan te passen zodat effecten kunnen worden uitgesloten. Indien dit niet mogelijk is, dient ook voor deze activiteiten een ontheffing te worden aangevraagd. Voor het verkrijgen van een ontheffing dienen mitigerende- en compenserende maatregelen te worden genomen. Het realiseren van alternatieve verblijfplaatsen is noodzakelijk voor de verwijderen van de paarverblijfplaats in het Wellantcollege. Dit kan gedurende de werkzaamheden door in de directe omgeving tijdelijke vleermuiskasten op te hangen. Voor de permanente situatie kunnen verblijfplaatsen geïntegreerd worden in de nieuwbouw door middel van natuurinclusief bouwen.

Het treffen van de benodigde mitigerende of compenserende maatregelen zijn bij de ontwikkeling mogelijk. Ontheffingen zullen daarom, naar verwachting, verkregen kunnen worden. Het bestemmingsplan is uitvoerbaar vanuit het oogpunt van de wet.

6. Kansen door de ontwikkelingen

Het plangebied ligt tussen de Bergse Voorplas en het Kralingse Bos (en Kralingse Plas). In de Natuurkaart Rotterdam zijn deze aangeduid als kerngebieden en potentiële ecologische verbindingzones. De verbinding tussen beide wordt o.a. gevormd door de Boezem en de Rotte. De ontwikkelingen bieden mogelijk kansen de ecologische verbinding tussen deze kerngebieden te versterken. Een mogelijkheid zou zijn de oeverzone van het Boezemkanaal natuurvriendelijker te maken door het, waar mogelijk, toepassen van onderwater vooroevers en een groene parkaanleg met opgaande bomen op de oevers. Dit is goed te combineren met een recreatieve verbinding.

Door bij de te bouwen woningen en bedrijfsgebouwen in te zetten op natuur inclusief bouwen kan een aantrekkelijke leefomgeving worden gerealiseerd.

Bij nieuwbouw met platte daken kunnen groene daken toe worden gepast. Bij voorkeur wordt gekozen voor een soortenrijke beplanting. Soortenrijke groene daken dragen bij aan een gezonde stedelijke bijenstand en vergroten de soortenrijkdom in de wijk. Bij nieuwbouw met schuine daken, bijvoorbeeld een pannendak, zijn er mogelijkheden deze geschikt te maken voor o.a. huismus en gierzwaluw.

Sinds de recente aanpassing van het bouwbesluit is het mogelijk hoger gelegen open stootvoegen een breedte te geven van groter dan 1 centimeter (Bouwbesluit 2012 artikel 3.69 lid 2). Bij een breedte tussen anderhalf en 2 centimeter wordt de er achter gelegen spouwruimte geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Door bij nieuwbouw hoger gelegen ventilatievoegen deze breedte te geven neemt het aantal voor vleermuizen geschikte verblijfplaatsen in het bestemmingsplangebied toe. Geadviseerd wordt deze bredere stootvoegen toe te passen.

Bij werkzaamheden aan wateren in het plangebied kan gekozen worden voor het (plaatselijk) toepassen van natuurvriendelijke oevers of onderwater vooroevers. Behalve gunstig voor de waterkwaliteit leveren natuurvriendelijke oevers een positieve bijdrage aan de biologische diversiteit.

Ook bij eventueel aan te leggen compensatiewater kan gekozen worden voor natuurvriendelijke oevers. Er kan ook gekozen worden voor de aanleg van compensatiewater in de vorm van paddenpoelen.

6.1 Duurzaamheid

Uitvoering kan worden gegeven aan het Programma Duurzaam 2015-2018 “Duurzaam dichterbij de Rotterdammer”.

Vanuit ecologie kan aan de volgende Rotterdamse duurzaamheidsambities een bijdrage worden geleverd:

- **Klimaatbestendigheid en gezondheid.** Een grotere binnenstedelijke biodiversiteit buffert het systeem beter tegen schommelingen. Dit is van belang bij de verandering van het klimaat. Goede ecologische binnenstedelijke verbindingen zijn van belang zodat soorten bij klimaatverandering door de stad kunnen migreren en niet uit de stad verdwijnen.
- **Meer groen is te realiseren door, waar mogelijk, te kiezen voor de toepassing van de groene daken.** Ook gevelgroen met soortenrijke samenstellingen kan een bijdrage leveren aan zowel

de vergroening van de stad als aan de biodiversiteit in de stad. Dit geldt ook voor de al genoemde aanleg van natuurvriendelijke oevers.

7. Conclusies en aanbevelingen

- De natuurwaarden in het bestemmingsplangebied zijn in het recente verleden (< 5 jaar) beperkt onderzocht. Voor zover bekend is alleen de zone langs de Bosdreef onderzocht.
- De effecten op Natura 2000 zijn separaat onderzocht.
- Het dichtstbij gelegen onderdeel van Natuurnetwerk Nederland ligt op 2 kilometer van het bestemmingsplangebied. Het bestemmingsplangebied is goed met NNN verbonden via de, in de natuurkaart genoemde, potentiële binnenstedelijke ecologische verbindingen.
- Volgens de Rotterdamse Natuurkaart behoort het oostelijk deel van het plangebied tot een Kerngebied.
- Binnen het bestemmingsplangebied is het voorkomen van de volgende strikt beschermde soorten bekend: Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Watervleermuis, Boomvalk, Buizerd en Sperwer. Van de vleermuizen zijn geen verblijfplaatsen binnen het plangebied bekend.
- Voor de, door het bestemmingsplan mogelijk gemaakte, ontwikkelingen is nader onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming uitgevoerd. Dit nader onderzoek omvat de volgende soortgroepen: Broedvogels (inclusief vogels met jaarrond beschermde nest of verblijfplaats), Steenmarter, Glad biggenkruid, Rugstreeppad en Vleermuizen. Uit dit onderzoek blijkt enkel de aanwezigheid van beschermde functies voor vleermuizen (gewone dwergvleermuis, rosse- en watervleermuis). Nesten van huismus, sperwer, ransuil, boomvalk en buizerd, voortplantings- en rustplaatsen van steenmarter en rugstreeppad en groeiplaatsen van glad biggenkruid zijn op basis van het soortgericht onderzoek uitgesloten. Voor de sloop van het Wellantcollege is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk doordat een verblijfplaats van gewone dwergvleermuis verloren gaat. Voor overige ontwikkelingen in nabijheid van de vliegroutes kan een ontheffing noodzakelijk zijn, de insteek is om de werkmethode en het ontwerp op die manier in te steken dat overtreding van de Wnb voorkomen kan worden.
- Ontwikkelingen die binnen bestaande bestemmingen plaats vinden moeten op projectniveau getoetst worden aan de relevante natuurwetgeving.
- Bij vrijwel alle grond die uit het plangebied wordt afgevoerd bestaat het risico op verontreiniging met invasieve exoten. Bij het aanbieden aan de grondbank van partijen grond waarin resten van invasieve exoten voorkomen moet dat worden gemeld.
- Het bestemmingsplan is uitvoerbaar vanuit het oogpunt van de wet.
- Geadviseerd wordt bij nieuwbouw van zowel woningen als bedrijfsgebouwen natuur inclusief bouwen toe te passen.
- Geadviseerd wordt waar mogelijk natuurvriendelijke oevers toe te passen.

Literatuurlijst

Literatuur:

- *Ruimtelijke plannen, Startnotitie Bestemmingsplan Boezembocht-Veilingterrein, conceptversie 0.4. Gemeente Rotterdam Stadsontwikkeling, I. Dorsman, januari 2016.*
- *Verslag startbijeenkomst bestemmingsplan Boezembocht-Veilingterrein 2 februari 2016.*
- *Quickscan Milieubestemmingsplan Boezembocht-Veilingterrein, 9999295_9999148349. DCMR-miliedienst Rijnmond, april 2016.*
- *Schram, ir. R.J.M.M.; Rotterdam, Nieuw-Kralingen, QuickScan milieuaspecten. RHO-adviseurs, Rotterdam, juli 2014.*
- *Loeve dhr. Ing. A.W.M.; Soortgericht onderzoeken in het kader van de Wet natuurbescherming Nieuw Kralingen te Rotterdam. VanderHelm Milieubeheer B.V. Berkel en Rodenrijs 2019.*
- *Loeve dhr. Ing. A.W.M.; Ecologische Quickscan Groenstrook tussen Prinses Beatrixlaan en S109 te Rotterdam. VanderHelm Milieubeheer B.V. Berkel en Rodenrijs 2016.*
- *Programma Duurzaam 2015-2018, Duurzaam dichterbij de Rotterdammer. Vastgesteld door B&W 8 juli 2015.*
- *Meijer drs. M.; Resultaten nader onderzoek Paintballterrein Stoopweg (Kralingen). Gemeente Rotterdam, Gemeentewerken Ingenieursbureau, december 2011.*
- *Baerdemaeker A. de, Paintball-terrein Stoopweg, bSR-notitie 0640. Bureau Stadsnatuur Rotterdam, Rotterdam, november 2011.*
- *Toelichting Natuurkaart Rotterdam, Vastgesteld in het college van B&W op 18 maart 2014, Stadsontwikkeling en Stadsbeheer, Rotterdam, maart 2014.*

Internet:

www.minlnv.nl

www.gis.rotterdam.nl/gisweb2 (oktober 2015)

<http://wetten.overheid.nl/>

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx>

<http://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/landschap/natuur-0/>

<http://staatvan.zuid-holland.nl/Paginas/Cijfers%20en%20kaarten/Kaarten/EHS.aspx>

Bijlage 1: wetgevende kaders

Wet natuurbescherming

De Wet van 16 december 2015, Houdende regels ter bescherming van de natuur, kortweg Wet natuurbescherming, is op 1 januari 2017 in werking getreden. Deze wet vervangt de volgende wetten:

- Natuurbeschermingswet (1998). Deze wet regelde de bescherming van natuurgebieden. In de Wet natuurbescherming is gebiedsbescherming is ondergebracht in hoofdstuk 2.
- Flora- en faunawet (2002). Deze wet regelde de bescherming van planten en dieren op soortniveau. Soortbescherming is in de Wet natuurbescherming ondergebracht in hoofdstuk 3.
- De Jachtwet (1953) was reeds in 2010 ondergebracht in de Flora- en faunawet. In de Wet natuurbescherming is jacht en wildbeheer ook ondergebracht in hoofdstuk 3.
- Boswet (1961). Deze wet borgde de omvang van het areaal houtopstanden in Nederland. In de Wet natuurbescherming is de bescherming van bos ondergebracht in hoofdstuk 4. Vergeleken met de Boswet is de benadering in de Wet natuurbescherming minder op de kwantiteit van houtopstanden gericht en meer op het realiseren van een kwalitatief goed bosbestand.

De Wet natuurbescherming zal slechts beperkte tijd als op zichzelf staande wet bestaan. De bedoeling is de Wet natuurbescherming via de Aanvullingswet natuur Omgevingswet (2016) op te nemen in de Omgevingswet (2016). De planning is dat dat op het moment van in werking treden van de Omgevingswet (begin 2019) gebeurt.

In artikel 1.4 van hoofdstuk 1 van de Wet natuurbescherming is vastgelegd dat EU-regelgeving vóór de nationale regelgeving gaat.

Doel van de Wet natuurbescherming:

In artikel 1.10 van hoofdstuk 1 is aangegeven dat het doel van de wet is:

- Het beschermen en ontwikkelen van natuur (1.10 lid a). In dit lid wordt ook opgemerkt dat een van de redenen voor de natuurbescherming haar intrinsieke waarde is.
- Het behouden en herstellen van de biodiversiteit (1.10a).
- Het duurzaam kunnen blijven inzetten van natuur voor ecosystemendiensten (1.10 lid b). Er is dus ook een economisch doel.
- Samenhangend beleid gericht op het behoud van waardevolle landschappen vanwege hun functie voor biodiversiteit, cultuurhistorie en maatschappelijke functies.

Actieve Natuurbescherming

De EU heeft haar lidstaten de plicht opgelegd zorg te dragen voor een goede stand van de natuur. In de Wet natuurbescherming heeft daarom actieve natuurbescherming een grotere rol. De actieve natuurbescherming is in hoofdstuk 1 in de artikelen 1.5 tot en met 1.10 en 1.12 vormgegeven. Om de EU-doelstellingen te halen wordt er door het ministerie van EZ een Nationale Natuurvisie opgesteld. Het doel is het behoud en zo mogelijk versterken van de biodiversiteit. In artikel 1.5 wordt expliciet de koppeling gelegd tussen een goede biodiversiteit, het goed functioneren van de ecosystemen en het borgen van evenwichtige en duurzame

economische ontwikkeling (zie lid 3). In artikel 1.5 krijgen ook de zogenoemde rode lijsten een status binnen de Wet natuurbescherming; namelijk als monitoringsinstrument voor de stand der natuur in Nederland (zie lid 4).

In artikel 1.7 is aangegeven dat de provincies in het kader van actieve natuurbescherming vierjaarlijks een provinciale natuurvisie opstellen. In artikel 1.7 lid 3 is aangegeven dat in de provinciale natuurvisie Provincie het biodiversiteitsbeleid moet integreren met het algemeen economisch beleid, ruimtelijk beleid milieubeleid, waterbeleid en cultuurbeleid. Zuid-Holland is hier wel al mee bezig maar gaat deze visie op zijn vroegst eind 2017 gereed hebben (het opzetten van het vergunningen traject voor passieve soortbescherming kost op dit moment (januari 2017) nog alle capaciteit).

De Wet natuurbescherming kent geen verplichting voor gemeenten om een Gemeentelijke Natuurvisie op te stellen. Een aantal gemeenten hebben dit echter wel al gedaan. Een Gemeentelijke Natuurvisie wordt soms opgesteld als instrument voor stimulering van de gemeentelijke economische maar vaak ook als voorbereiding op het in werking treden van de Omgevingswet. De gemeentelijke Natuurvisie wordt dan te zijner tijd opgenomen in de op te stellen Omgevingsvisie. Een onderdeel natuur moet hierin opgenomen zijn.

Zorgplicht

Zowel de Natuurbeschermingswet 1998 als de Flora- en Faunawet kenden zorgplichtbepalingen. In de Wet natuurbescherming zijn deze gezamenlijk ondergebracht in een algemene zorgplicht voor zowel soorten als voor gebieden in artikel 1.11 van hoofdstuk 1. In lid 2 van dit artikel wordt expliciet gemaakt dat negatieve effecten op natuurgebieden of inheemse in het wild levende soorten dieren en planten zo veel mogelijk voorkomen moeten worden. De zorgplicht geldt voor iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat er door zijn of haar handelen, of het nalaten daarvan, negatieve effecten op natuurgebieden of in het wild levende inheemse soorten kunnen optreden. Zorgplicht strekt zich ook uit tot de leefomgeving van dieren en planten; je mag de biotoop dus ook niet aantasten. In lid 3 is aangegeven dat zorgplicht slechts gedeeltelijk voor jacht, schadebestrijding en visserij geldt.

Bevoegd gezag

In artikel 1.3 van hoofdstuk 1 van de Wet natuurbescherming is vastgelegd dat het bevoegd gezag bij de provincie ligt waar een activiteit of ontwikkeling plaats vindt. De afgifte van ontheffingen en vergunningen in het kader van de Wet natuurbescherming, en de handhaving van deze vrijstellingen, is door de provincies uitbesteed aan de omgevingsdiensten. In Zuid-Holland worden ontheffingen en vergunningen beoordeeld en verleend door de Omgevingsdienst Haaglanden. Handhaving wordt verzorgd door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Onder de Flora- en faunawet was het Ministerie van EZ het bevoegd gezag (althans voor soortbescherming). Dit werd uitgevoerd door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Voor provinciegrens overstijgende of gevoelige zaken (kustverdediging, rijksinfrastructuur, militaire zaken) blijft EZ ook onder de Wet natuurbescherming het bevoegd gezag. Het goedkeuren van Gedragscodes blijft om die reden ondergebracht bij RVO.

Vrijstellingen en Gedragscodes.

In de Wet natuurbescherming zijn de vrijstellingen, vergunningen en ontheffingen geregeld in hoofdstuk 5. De mogelijkheid tot het werken met gedragscodes is echter geregeld in hoofdstuk 3 artikel 3.31.

In artikel 5.1 is ook de behandeltermijn van een aanvraag vastgelegd; 13 weken met een maximale verlenging van 7 weken. Aan een ontheffing of vergunning kunnen voorwaarden zijn verbonden (zie artikel 5.3). Een ontheffing of vergunning kan worden ingetrokken als de houder van de vrijstelling zich niet aan de voorwaarden houdt, de vrijstelling heeft verkregen op onjuiste gronden of de omstandigheden zijn gewijzigd (artikel 5.4).

Onder de Wet natuurbescherming is het gebruik van generieke ontheffingen voor te ontwikkelen gebieden (gebiedsvergunning) expliciet benoemd als mogelijkheid (artikel 5.6).

In artikel 3.31 van hoofdstuk 3 (paragraaf 3.7) staat dat het mogelijk is te werken met een goedgekeurde gedragscode indien de werkzaamheden zijn beschreven en aangetoond kan worden dat er ook daadwerkelijk wordt gewerkt conform die gedragscode. Een leidraad of werkprotocol is dus vereist.

Voor bestendig beheer, bestendig onderhoud en bestendig gebruik is de toepassing van gedragscodes vergelijkbaar met de vroegere Flora- en faunawet.

In de Wet natuurbescherming is de mogelijkheid voor het gebruik van een gedragscode bij Ruimtelijke ingrepen verruimd ten opzichte van de Flora en faunawet; ook bij soorten die voorkomen op de EU-Habitatrichtlijn en EU-Vogelrichtlijn kan nu een gedragscode worden gebruikt mits de werkzaamheden vallen onder één in deze richtlijnen genoemde belangen. Het gebruik van gedragscodes voor ruimtelijke ingrepen is in de nieuwe wet gevoeliger geworden voor verwarring of misbruik. De verwachting is dat deze onduidelijkheid de komende jaren tot veel rechtszaken zal leiden. Via jurisprudentie zal duidelijkheid moeten ontstaan.

Overgangsrecht

Hoofdstuk 9 van de Wet natuurbescherming regelt de overgangsbepalingen.

In artikel 9.1 is aangegeven dat de onder de Natuurbeschermingswet 1998 aangewezen beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden) onder artikel 2.1 van de Wet natuurbescherming komen te vallen.

In artikel 9.6 is aangegeven dat lopende ontheffingen en gedragscodes geldig blijven tot het einde van hun looptijd. Voor het werkingsgebied van de gedragscode blijft dus eigenlijk de Flora- en faunawet nog van toepassing. Dit heeft consequenties voor de soorten die onder de gedragscode vallen! (Zie hierna).

Bescherming van natuurgebieden

Ten aanzien van gebiedsbescherming (Natura 2000) verandert er weinig ten opzichte van de voorgaande wetgeving (Natuurbeschermingswet) aangezien dit hoofdzakelijk Europese regelgeving betreft.

In Nederland staan de instandhoudingsdoelen van een groot aantal Natura 200 gebieden onder druk door een te hoge stikstofdepositie. Om dit het hoofd te bieden is in 2015 het beleid Programma Aanpak Stikstof (PAS) van kracht geworden. De PAS is onveranderd opgenomen in een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) Besluit Natuurbescherming, behorende bij de Wet natuurbescherming.

Beschermde soorten

In de Wet natuurbescherming zijn de beschermde soorten in de volgende artikelen vastgelegd:

- Artikel 3.1: alle van nature in Nederland levende vogels.
- Artikel 3.5: alle soorten (die in Nederland voorkomen) van de EU-Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern (planten) en Bonn (trekvoegels en andere migrerende dieren zoals zeezoogdieren).
- Artikel 3.10: "Overige soorten". Dit zijn de "Nederlandse soorten" vergelijkbaar met de Tabel 2 soorten uit de Flora- en faunawet. De lijsten met deze soorten zijn als bijlagen bij de wet zijn opgenomen en niet in een aparte AMvB zoals bij de Flora- en Faunawet het geval was. Lijsten A omvatten de Nederlandse diersoorten en B is een lijst met Nederlandse planten.

Uitgezonderd van bovenstaande lijsten met beschermde soorten zijn:

- Soorten die worden aangewezen door de provincies als zijnde niet of juist wel beschermd in die provincie. *Let op:* Hierdoor zijn er verschillen in de beschermde soorten tussen de provincies.
- Dieren waarop gejaagd mag worden (de soorten zijn genoemd in artikel 3.20).
- Dieren die middels een AMvB worden aangewezen als overlast gevend of schadelijk (zie artikel 3.16).
- Middels een AMvB aan te wijzen invasieve exoten (zie artikel 3.19).

De lijst met via de Wet natuurbescherming beschermde soorten bevat deels andere soorten dan welke onder de Flora- en faunawet beschermd waren. Vooral de lijst met Overige soorten wijkt flink af van de vroegere Tabel 2. Het aantal beschermde plantensoorten is flink afgenomen en er zijn een aantal insectensoorten toegevoegd.

De lijst met in Provincie Zuid Holland beschermde soorten is het handigste te raadplegen via: http://www.regelink.net/kenniscentrum/beschermde-soorten-wet-natuurbescherming/provincie-zuid_holland/.

De soorten van de Zuid-Hollandse lijst welke in Rotterdam voorkomen of verwacht kunnen worden zijn bijgevoegd in een andere bijlage.

Voor soorten uit de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn zijn er geen wijzigingen.

Invasieve exoten

In artikel 3.19 is aangegeven dat er beleid moet komen voor de bestrijding van invasieve exoten. Het ministerie is momenteel bezig hiervoor een lijst met te bestrijden soorten op te stellen. Verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de bestrijding van de invasieve exoten komt bij de Provincies te liggen. Hoe dit beleidsveld zich gaat ontwikkelen is nog niet inzichtelijk maar het lijkt voor de hand liggend dat de gemeenten hierin een rol zullen krijgen.

Natuurbeschermingswet

Deze wet is intussen vervallen maar nog relevant voor vrijstellingen (vergunningen) die vóór 31 december 2016 zijn afgegeven.

De bescherming van natuurgebieden was tussen 15 november 1967 en 31 december 2016 geregeld in de Natuurbeschermingswet (niet te verwarren met de nu geldende Wet natuurbescherming). De Natuurbeschermingswet 1998 was een actualisering van deze wet van 25 mei 1998 naar aanleiding van de Europese Habitatrichtlijn uit 1992. Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora- en fauna kunnen op basis van Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van Natura 2000. In de Natuurbeschermingswet 1998 waren naast de Natura 2000 gebieden ook de reeds bestaande staatsnatuurmonumenten en wetlands opgenomen.

Van initiatieven in de omgeving van deze gebieden diende te worden vastgesteld in hoeverre er externe werking kon optreden met mogelijk significant negatieve effecten op instandhoudingsdoelen. Het betrof de kwaliteit van de natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten. Hieronder vielen ook activiteiten die versturende effecten konden hebben op soorten waarvoor het gebied was aangewezen. Een passende beoordeling was verplicht indien er door de ontwikkelingen niet op voorhand kon worden uitgesloten dat er significante effecten konden optreden.

Flora- en faunawet

Deze wet is intussen vervallen maar nog relevant voor vrijstellingen (ontheffingen en gedragscodes) voor soorten die vóór 31 december 2016 zijn afgegeven.

De bescherming van dier- en plantensoorten was tussen 1 april 2002 en 31 december 2016 geregeld in de Flora- en faunawet. Het doel van deze wet was het in stand houden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten. In Nederland komen ongeveer 35.000 planten- en diersoorten voor. Er waren ongeveer 1.300 (van de 35.000 in Nederland voorkomende) soorten planten en dieren wettelijk beschermd onder de flora- en faunawet, variërend van zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen en vissen tot flora, insecten en schaaldieren. De flora- en faunawet kende zowel verbodsbepalingen als een zorgplicht. Voor verschillende categorieën soorten en verschillende activiteiten waren vrijstellingen of ontheffingen van de verbodsbepalingen mogelijk. De beschermde soorten zijn onderverdeeld in de volgende vier groepen: algemeen (tabel 1), overige (tabel 2), strikt beschermd (tabel 3) en vogels.

1. Algemene beschermde soorten: hiervoor gold ten aanzien van activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer een vrijstelling mits de gunstige staat van instandhouding niet wordt aangetast;
2. Strikt beschermde soorten: voor soorten die minder algemeen zijn gold een strikter beschermingsregime. Vrijstelling was mogelijk indien op basis van een goed gekeurde gedragscode wordt gewerkt. Ontheffing werd alleen verleend indien geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige instandhouding van de soort;
3. Zeer strikt beschermde soorten: voor zeldzame, (zeer) bedreigde soorten die ook in bijlage IV van de Habitatrichtlijn zijn opgenomen kon geen vrijstelling of ontheffing worden verkregen bij opzettelijke verstering. Voor bestendig beheer en gebruik gold wel een vrijstelling voor een aantal verbodsbepalingen mits gewerkt werd volgens een goedgekeurde gedragscode. Dit was uitsluitend van toepassing op soorten die niet vermeld zijn op de habitatrichtlijn. Indien niet volgens een gedragscode kon worden gewerkt en/of er sprake is van soorten van de habitatrichtlijn diende altijd een ontheffing

te worden aangevraagd. Een zware toets, waarin nauwkeurig de verwachte effecten en maatregelen werden beschreven was vereist om de ontheffing te verkrijgen. Indien mitigerende maatregelen niet voldoende ware om eventuele negatieve effecten weg te nemen diende tevens de ADC-criteria te worden beargumenteerd (alternatieven, dwingende redenen groot openbaar belang, compensatie om instandhouding de waarborgen);

4. Vogels: vogels werden binnen de flora- en faunawet als aparte groep beschouwd. Dit was omdat alle inheemse vogels op het grondgebied van de EU beschermd zijn. In de praktijk betrof het vooral de bescherming van actieve nesten van vogels, die gedurende de broedperiode (globaal van maart t/m juli) niet mogen worden vernield, verstoord of verwijderd. Voor sommige vogelsoorten gold dat nesten ook buiten het broedseizoen beschermd zijn. Indien bij een ruimtelijke ontwikkeling een jaarrond beschermde vogel in het geding was (bv. een gierzwaluw of sperwer) moest gewerkt worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Wanneer dit niet mogelijk was moet een mitigatieplan worden opgesteld en voorgelegd aan het bevoegde Ministerie.

Naast verbodsbepalingen kende de Flora- en Faunawet zorgplicht ten aanzien van alle in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving. Artikel 2 van de Flora- en faunawet formuleerde de algemene zorgplicht als volgt:

- Eenieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving;
- Deze zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover dat in redelijkheid kan worden gevegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken;
- De zorgplicht is altijd, voor iedereen en in alle gevallen van toepassing.